

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXVIII. letnik.

V Ljubljani, maj 1911.

V. zvezek.

Tretja nedelja po veliki noči.

(Praznik varstva sv. Jožefa.)

Sv. Jožef zgled za sedanji čas.

Vi boste jokali in žalovali, svet pa se
bo veselil. Jan. 16, 26.

Dne 15. avgusta l. 1889. je razposlal papež Leon XIII. vsem škofom katoliške Cerkve okrožnico, v kateri živo slika žalostne in slabe odnošaje sedanje dobe ter kot posebno sredstvo zoper te časovne hibe navaja češčenje sv. Jožefa. Sklicuje se na svojega prednika Pija IX., ki je istega prepričanja prošinjen postavil svetega Jožefa kot variha cele katoliške Cerkve in v to svrho mu postavil poseben spomin tretjo nedeljo po veliki noči, ko se obhaja god „varstva sv. Jožefa“. Cerkvena molitev, v ta namen zložena, se obrača na sv. Jožefa, naj on s tisto ljubeznijo, s katero je varoval Jezusa ter ljubil svojo deviško nevesto Marijo, ljubi, objema in varuje sveto katoliško Cerkev v njenih zadregah ter ji izprosi zmago.

Današnji nedeljski sveti evangelij nam s par besedami dobro označi sedanji čas. Jezus je namreč rekel pred slovesom svojim apostolom: „Še malo in me ne boste več videli... Resnično vam povem: Vi boste jokali in žalovali, svet pa se bo veselil..., a vaša žalost se bo izpremenila v veselje.“ Napovedal jim je za slovo bridke ure; oni, njemu zvesti, bodo jokali, a hudobneži se bodo veselili. Papež Leon XIII. pa opisuje v imenovani okrožnici

sedanji čas tako-le: „Častiti bratje, vi poznate sedanji čas; krščanstvu ni nič manj ugoden nego najhujši pretekli časi. Vidimo, da v mnogih zginja temelj vseh krščanskih kreposti, vera; da se ljubezen ohlaja, da mladina odrašča moralno pokvarjena in s pogubnimi načeli napojena; vidimo, da Cerkev Jezusa Kristusa povsod z zvijačo in silo napadajo, da bijejo ljut boj zoper papeštvo in da v napuhu, ki vsak dan narašča, majejo celo temelj vere.“ Ali niso te papeževe besede nekak odmev sedanjega časa na preroške besede Jezusove: „Vi boste jokali in žalovali, svet pa se bo veselil.“ V usodi katoliške Cerkve, kakor tudi posamnikov, se zdi, kakor bi jim Kristus od časa do časa govoril: „Še malo in me ne boste več videli.“ In na ta izrek se vresničuje takoj drugi: „Brez mene ne morete ničesar storiti.“

V sedanjih žalostnih časih nam je vzornik sv. Jožef. Živel je še v bolj nevarnih časih kakor so sedaj, pa živa vera v božjo previdnost ga je ohranila vedno zvestega in vdanega Bogu, vzornika za vse čase.

Človeško življenje se rado primerja vremenu: sedaj je jasno, sedaj oblačno; včasih vroče tako, da se komaj diha, včasih mrzlo, da vse poka; včasih mirno, včasih viharo z gromom in bliskom. Primerja se vodi, ki dere naprej v valovih, a valovi se vijejo vedno iz nižave v višavo, in iz višave zopet v nižavo. Primerja se verigi, ki je zložena iz obročkov veselja in žalosti, zadnji obroč je — smrt.

Ta vedna prememba je mnogim neprijetna, a človek se je mora privaditi; mora veselje in žalost prav menjati, oboje prav umeti. Kdor to prav ume: zvezo in menjavo veselja in žalosti, ta ume življenje prav dobro, in če ga ume, se zna izogniti vsem neprilikam, ki so mu nastavljene. Srečo in nesrečo, veselje in žalost mora človek v sebi tako strinjati in spajati, da drug drugega v srcu omejujeta, da s tem človek doseže „sveto ravnodušnost“, katero svetniki, posebej še sv. Ignacij, tako zelo priporočajo. Ta sveta ravnodušnost človeka utrdi, da je za vse izpremembe v svojem življenju enako sprejemljiv in obenem enako mrzel, da ga dvigne edinole ljubezen do Boga. Tak mož je bil sv. Jožef.

V njegovem življenju so se stekale največje prijetnosti in največje bridkosti; tudi njegovo življenje je bilo zdaj jasno, zdaj oblačno, vkljub temu, da ga Sv. Duh sam imenuje „pravičnega“

moža. Imel je srečo, da je prebival z najsvetejšo Devico, kar jih je kdaj zemlja nosila, da je bil imenovan rednik Sina božjega, da je smel božje Dete, kakor pravi cerkvena molitev, pestovati, objemati, poljubovati. Toda skoro v istem hipu je izkusil najhujše bridkosti, ne toliko zase, temveč za svojega božjega Rejenca in za svojo nevesto, ko je neutegoma moral bežati v daljni Egipt. Tedaj se je srečala pač v njegovem srcu največja žalost z največjim veseljem; a ker si je znal ohraniti „sveto ravnodušnost“, ga to ni zbegalo. Ljubezen do Boga je vse prenesla in zmagala.

Ko bi svet bil tako miren do veselja in žalosti, obenem pa tako poln ljubezni do Boga, kakor je bil ta sveti očak, potem bi se srečno iztekali tudi najbolj težki slučaji v človeškem življenju; zabranjenih bi bilo mnogo zmot in prevar, prihranjenih mnogo bridkih ur in dni. A uprav za to stvar ima malokdo pravi razum.

Človeško življenje je, kakor sem rekel, nepretrgana veriga sreče in nesreče, veselja in žalosti. Mnogo ljudi pa se da po tem zapeljati ali zbegati. Nekateri se nagnejo popolno na eno, drugi na drugo stran. Prvi se dajo vladati le od veselja; vse, kar se zgodi, sodijo in ocenjajo od najboljše strani. Ne moremo jih imenovati srečnih. Zakaj žalosti in nesreče se docela le ne morejo otresti, in kadarkoli jih zadene, so oplašeni, obupani, ker se čutijo varane v svojih najboljših upih. Ako se to ponovi večkrat utegnejo pasti v nasprotno stran. — Drugi se dajo preobvladati od nesreče in žalosti, ter sodijo vse od najbolj temne strani. To so črnogledi, ki so tudi za najboljše stvari nedostopni, ker se jim že od pričetka ustavljajo.

To so ljudje, ki življenja prav ne umejo, ki veselja in žalosti, sreče in nesreče ne znajo prav ceniti. Nagibajo se le na eno stran in padajo iz ene skrajnosti v drugo, le srednje, edino prave in edino srečne poti ne znajo najti. To je ona pot, ki je najbolj varna.

In zakaj jih je tako malo, ki bi hodili to pot, zlato pot modre treznosti in jeklene ravnodušnosti? Zato, ker je temelj te poti globoko verstvo; kdor tega nima, se na poti vedno pogreza kakor v blatu ali v mlakuži. Le vera nas uči vse slučaje našega življenja i največje veselje i največjo žalost prav umevati, ceniti in prenašati. Kdor teh najpriprostejših verskih nauk ne pozna, ta ne bo nikoli znal trezno in pametno živeti; on bo vedno omahoval med osodnimi vetrovi življenja.

Le par besed o tem! Bog je človeka ustvaril neizmerno srečnega, blaženega; postavil ga je v raj. A človek si je vso to srečo v lahkomišelnosti pokvaril. Kar si je bridkega naložil, to mora sedaj nositi. Kar je Bog govoril Adamu, velja vsem: „Zemljo boš obdeloval, trnje in osat ti bo rodila, v potu svojega obraza si boš služil kruh, dokler se ne povrneš v zemljo, iz katere si vzet.“ — Raja na zemlji ne bo več; čakati ga moramo onkraj groba. Zato je prazen trud tistih, ki iščejo raj na tem svetu. Ako je sploh kdo mogel uživati rajsko veselje za Adamom, uživala sta je Marija in Jožef v družbi Jezusovi. A da tudi onadva tega veselja nista vedno občutila, je dobro znano; saj Marijo imenujemo celo kraljico mučencev. Mi vsi smo nasledniki Adamovi, vsi moramo prenašati njegovo kazen. S tega stališča moramo presojevati in sprejemati i veselje i žalost. To stališče pa nam daje trdna vera. Vzor za to je v najlepšem pomenu sv. Jožef. Bridke ure je doživel, a nobena reč ga ni zbegala. Edina pomoč mu je bila živa, trdna vera v božjo previdnost. Trdno vero je moral imeti, da je varoval čudovito skrivnost včlovečenja Sina božjega; trdno vero zopet, da je v malem jokajočem Detetu spoznal svojega Boga. Še hujše je bila izkušena njegova vera, ko mu je došlo povelje, naj nemudoma vstane, vzame Dete in njegovo Mater ter beži v Egipt. Ako bi on le nekoliko v veri omahoval, rekel bi: „Kaj? V Egipt naj bežim? Čemu? Ako je to Dete res vsemogočni Bog, zakaj se boji Heroda? Naj brani samega sebe, ako res vse premore!“ Tako bi sv. Jožef govoril, ako bi ga ne podpirala močna vera.

Glejte, v tem nam je sv. Jožef vzor svete ravnodušnosti. In kot takega ravnodušenega junaka ga vam stavim pred oči. Učite se od njega ohraniti si vedno mirno srce, „mirno kri“, v največji sreči kakor tudi v največji nesreči; s trdno vero oboroženi, da brez božje volje se nič ne zgodi. Sicer je res nemogoče vsak hip imeti srce popolno v svoji oblasti, ker človek je človek; a treba se je takoj umiriti. Tudi Kristus je na Oljiski gori same groze potil krvav pot, a vendar je molil: „Oče, ne moja, temveč tvoja volja naj se zgodi!“ Sv. Ignacij Loj. je rekel: „Ako bi mu naznanili, da bo drugi dan umorjen, bi le en četrti ure potreboval, da svojega duha pomiri,“ t. j. da doseže zopet sveto ravnodušnost.

Tako skrbite, da utrdite svojega duha. Skrbite, da bo vaša duša vedno mirna, da vam vest ne bo nič očitala, potem ste že blizu ravnodušnosti. Spomnite se večkrat besedi Zveličarjevih

„Še malo!“ V veselju mislite na to, da veselje le kratek čas trpi; v žalosti mislite zopet: „Še malo!“ in vse bo minulo.

Ko bi ljudje tako umeli svoje življenje, veselje in žalost, ki se neprestano menjavata, potem bi bilo boljše na svetu. Vsem onim, ki iz ljubezni do Boga ohranijo ravnodušnost, veljajo besede Jezusove: „Vi boste jokali in žalovali . . . in vašega veselja vam nihče ne bo mogel vzeti.“ Amen. B.

Četrta nedelja po veliki noči.

1. Vzroki nevere.

In kadar pride Sv. Duh, bo prepričal
svet greha. Jan. 16, 8.

Pomenljive so Jezusove besede v današnjem evangeliju: „Sv. Duh bo svet prepričal greha“, in sicer, kakor se glasi dalje: Greha, da niso ljudje verovali v Jezusa. Naš Zveličar je hotel reči s temi besedami: Sv. Duh bo ljudi prepričal, da so Judje močno grešili s svojo nevero, ker so Mesijo zavržli. In res je Sv. Duh prepričal Jude greha nevere po čudežni pridigi apostolov na binkoštni praznik in po notranjem razsvetljenju, da so jih vsi, vsak v svojem jeziku, razumeli. Nad 3000 Judov se je tedaj izpreobrnilo, spoznali so svojo nevero in vsi skesani povpraševali: „Kaj nam je storiti, bratje?“ (Dej. ap. 2. 37.)

Vzrok nevere Judov je bil med drugimi tudi ta, da so si Judje predstavljali v Mesiji mogočnega kralja in le takega tudi pričakovali. V to nevero jih je zapeljalo napačno razlaganje svetega pisma o prihodnjem Mesiji. Napačno pa so si dali razlagati Judje sveto pismo od svojih učencev zato, ker je tak posveten mogočen Mesija bolj dopadal njihovemu slabemu nagnjenju, kakor pa revni Jezus iz Nazareta s svojim naukom o zatajevanju samega sebe, o kraljestvu, ki ni od tega sveta, o potrebi odrešenja in izpreobrnjenja za vse ljudi itd. — Vzrok nevere Judov je bila torej nevednost v razlaganju svetega pisma, sprijenost njihove volje in hudobija tistih, ki so se imenovali pastirje, vodnike ljudstva.

Nevere tudi dandanes ne manjka na svetu in reči moramo, da se vzroki nevere dandanes niso izpremenili, ampak so razmerno tisti, kakor za časa Judov: namreč 1. nevednost v verskih rečeh, 2. sprijenost volje in 3. hudobija vodnikov ljudstva.

I. Prvi vzrok nevere je nevednost v verskih rečeh. Med sto nevernimi kristjani boste dobili komaj enega, ki bi bil dobro poučen v veri. — Res, kar čudno je, kako so taki novodobni neverniki nevedni v verskih zadevah. Naj vam nevedem le en zgled. Pred več leti je bil duhovnik v Ljubljani klican k bolnici v odlično družino. Prišel je s presvetim Rešnjim Telesom: izmed udov družine niti eden ni pokleknil pred Najsvetejšim; ko je duhovnik namignil, naj se za en čas odstranijo, da bo mogel izpovedati bolnico, se jim je to čudno zdelo. Za delitev svetega poslednjega olja ni bilo nič pripravljeno.

Predragi, taka nevednost in nebrižnost v verskih rečeh se vam čudna zdi, pa je resnična v tem in še v mnogo drugih verskih zadevah. In odkod to?

Glejte, taki ljudje so se morda v šoli učili sicer katekizem; ko so pa iz šole izostali, od takrat morda nikdar več niso imeli katekizma v roki. K pridigam in krščanskim naukom ne prihajajo, sami verskih knjig tudi ne bero, odtujeni so docelega cerkvi, ki je tudi že niso videli znotraj veliko let; ne molijo tudi ne, o prejemanju svetih zakramentov celo ne govorim ne.

Vendar krivico bi delal izobražencem, ako bi trdil, da je le med njimi nevednost in nevera doma. Tudi med preprostimi ljudmi je dosti nevednosti v verskih rečeh in zaradi nevere ni življenja po veri. Nimamo li povsod zadosti zgledov o surovosti in poldivjanosti, ki se kaže celo po cestah in po javnih prostorih.

Moremo li reči, da so ti ljudje poučeni v sveti veri, ko pa v svojem obnašanju kažejo, da nimajo niti prvih pojmov o krščanskem življenju po naukih svete vere? Povejte mi n. pr., je li zasmehovanje najresnejših obredov sv. cerkve, n. pr. obredov pri pogrebu, znamenje verskega znanja takih ljudi?

Na take in podobne pojave nevere se pripravljajo tudi tisti izmed mladine, ki ne prihajajo k pridigam in krščanskim naukom.

Starši, očetje in matere, poglejte, kje so vaši otroci, veliki in majhni, v cerkvi ali zunaj cerkve!

Nevednost v verskih rečeh in iz tega izvirajoča nevernost ali malovernost ima svoj vzrok v tem, da ljudje, ki po svojem stanu nimajo prilike v verskem znanju sami se izpopolnjevati, opuščajo verski nauk v cerkvi, in to redno nedeljo za nedeljo, leto za letom, in mislijo, da je zadosti biti samo pri sveti maši.

II. Drugi vzrok nevere je sprijenost volje in iz nje izvirajoče grešno življenje. Sprijenost je mati nevere. Zakaj, kar si človek želi, to tudi rad verjame. Vzemimo človeka, ki nesramno živi, ali oderuha, sleparja: kaj menite, je li je tak človek trdno in živo prepričan, da so nečistost, krivica, oderušvo smrtni grehi in pa da biva pravični Bog, ki te in enake smrtne grehe s peklom kaznuje? Gotovo ne, ali vsaj prizadeva si, samemu sebi utajiti to dejstvo.

Ljubše bi mu bilo, ako bi ne bilo pekla in bi ne bilo povračila na onem svetu. Kar pa si želi, to tudi kaj rad verjame. Rad bi videl, da bi ne bilo pekla, in ko sliši druge sprijence govoriti, da ni Boga, ne hudiča, ne pekla, vse to rad verjame, postane brezverec.

Nesramnež je vedno pripravljen, zavreči vero. Zakaj vera mu je kakor zrcalo: v njej vidi vso ostudnost svoje duše. In namesto, da bi si dušo umil, gre in ubije zrcalo, zataji obveznost šeste zapovedi božje, češ, da vse to nič greh ni, in ko taji eno zapoved, zavrže dosledno tudi druge, ker je Bog resničen, torej tudi njegove zapovedi dane na podlagi večne resnice. Božje zapovedi pa so kakor ogrodje telesa svete vere. Ko tedaj zase zavrže ogrodje svete vere, uniči istotako zase tudi telo sv. vere, postane brezverec.

Da jih mnogo vsled svojega sprijenega življenja postane nevernih, povzamemo tudi lahko iz sledečega dejstva: Ako bi bili ti ljudje neverni postali iz prepričanja, bi po pameti druge verne ljudi pustili v miru, naj oni živijo po svojem prepričanju verno, kakor sami po svojem prepričanju živijo neverno. Toda ne! Te strpnosti neverci ne poznajo: nasprotno, prizadevajo si na vso moč in z vsemi sredstvi verne ljudi odvrniti od vere in jih zapeljati v nevero. In če se jim to ne posreči, tedaj jih začno sovražiti in preganjati. Posebno jim je duhovnik trn v peti: Če ga le vidijo, jim vzkipi gnev in sovraštvo v srcu. Odkod to? — Pogled na duhovnika, na poštenega vernega kristjana spominja te nesrečne, sprijene ljudi vere, jim budi spečo vest, jim očita njihovo sprijenost: in to očitje jim hudo de. Zato bi ti ljudje najraje duhovnike pobili, cerkve podrli, službo božjo zatrli, Boga odstavili: na javnem prostoru pa postavili oltar svojemu maliku, poželjenju, kakor se je to res že zgodilo pred dobrimi sto leti za časa revolucije na Francoskem.

Nevera je torej takim sprijenim ljudem potrebna, ker drugače ne bi mogli služiti svojemu hudemu nagnjenju in sprijenost je vzrok, da so postali neverni.

III. Tretji vzrok nevere pa je hudobija vodnikov ljudstva. Kateri so ti vodniki? Za kom derejo ljudje najbolj? Za tistim, ki najbolj kriči, ki se ga najdalje sliši. In kdo je ta vodnik? Brezbožne knjige in časopisi. Dandanes so mnogi ljudje preleni, da bi sami mislili, zato slepò verjamejo, kar jim hudobni pisatelj in časnikar natveze. In ker so slabe knjige in časopisi razširjeni po svetu, kakor ne kmalu kaka druga stvar, zato pravim, da so ti vodniki ljudstva. In ker je mnogo knjig in časopisov slabih, zato sem rekel, da je tretji vzrok nevere hudobija vodnikov ljudstva, to je: nevero sejejo med ljudi slabe knjige, slabi časopisi. Saj jih poznate, kako prihajajo k vam, v vaše hiše, v vaše roke v ovčji obleki lepe, prikupljive pisave in oblike, znotraj pa so zgrabljivi volkovi, ki zverinsko trgajo in mesarijo vse, kar je dobrega, lepega, kar se je v tisočletjih obstoja človeštva izkazalo kot dobro, potrebno, koristno. In tej tisočletni preizkušnji se postavljajo po robu s svojim pisarjenjem ljudje, ki večinoma niti prave šolske izobrazbe nimajo, kruhoborci, ljudje brez značaja.

Pametni ljudje to vedo, zato ne verjamejo kričanju po slabih časnikih. Toda ne zadostno poučenim, neprevidnim, preprostim ljudem je tako berilo v veliko nevarnost. — To nas uči izkušnja. Saj jih sami dosti poznate, ki so bili pošteni, verni ljudje, dokler niso začeli redno prebirati takih hudobnih spisov. Danes pa so divji, posuroveli, sprijeni brezverci, svojim družinam v nesrečo in žalost, sebi v pogubo. Sprijenost vodnikov ljudstva, slabih knjig in časopisov, jim je vzela vero, z njo pa tudi srečo.

Skleпам! Kristjan! ako si hočeš ohraniti vero, ne opuščaj, ne zamujaj verskega nauka, ker nevednost je prvi vzrok nevere. Dalje, živi po veri, ker po besedah Gospodovih k luči ne pridejo tisti, ki se boje, da ne bi bila svarjena njihova dela, torej je sprijenost življenja drugi vzrok nevere. Slednjič ne poslušaj, ne prebiraj, ne verjemi spisom, o katerih ti zdrava pamet pravi, da niso nič prida. Obenem pa pridno moli, da ti Bog ohrani vero, ker vera je dar božji, za darove božje pa moramo prositi, če jih hočemo imeti. Amen.

P. J. K.

2. Zakaj moramo Bogu služiti.

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem:
Grem k njemu, kateri me je poslal.

Jan. 16, 5.

Duhovnik, ki je poučeval v kaznilnici, je vprašal некоč mla dega kaznjenca: „Povej mi, čemu smo na svetu?“ In mladenič molči; ni vedel odgovora. Duhovnik je vprašal drugega. Kaj odgovori? „Na svetu smo, da delamo.“ — Vprašal je nato tretjega, in ta mu odvrne: „Na svetu smo, da trpimo.“ — Pa mi poreče kdo: Čemu je šel duhovnik vprašat o tem take, ki so v ječah; taki so vsi zanemarjeni in nevedni! — Res je to; ali bi pa morda duhovnik kaj boljše odgovore dobil, ako bi šel o tem vprašat site bogataše, lakomne oderuhe, mehkužne posvetnjake, prevzetne učenjake, lahkožive gospodiče in gospodične, vedno žejne pijance in izmozgane nečistnike? — Kaj bi mu neki ti odgovorili, ako bi jih vprašal: Čemu smo na svetu?

S tem vprašanjem stopim tudi jaz danes pred vas, predragi! „Čemu smo na svetu?“ — Prepričan sem, da tudi med vami bi ne znali vsi jasno in razločno odgovoriti na to vprašanje. — Žalostno je, da se človek, krona in cvet vidnega stvarstva, gospodar zemlje, tako poredkoma vpraša: Čemu sem na svetu? — In če se tudi ta ali oni vpraša o tem in ve tudi prav in razločno na to odgovoriti, moramo vendar, če pogledamo, kako živi, reči, da je njegovo življenje velikanska laž. Tak človek drugače veruje in drugače živ; on se ustavlja spoznani krščanski resnici.

Pa, veste li, kaj je temu krivo? — Premalo se zavedamo resnice, premalo se tudi potrudimo, resnico v sebi poživiti in pokrepiti. Da, res, koliko se trudimo za stvari posvetne, minljive, grešne; ni nam škoda ne denarja, ne zdravja in ne poštenja. Ako slišimo glas božji, ki nas vabi: „Pridite sinovi, poslušajte me, učil vas bom strahu božjega“, najdemo vedno dovolj izgovorov, da se ognemo in odtegnemo ter tako bolj in bolj pozablamo, da smo zato na svetu, da služimo Bogu.

Namen mojega današnjega govora je, s pomočjo milosti božje poživiti in potrditi v vas dušno življenje. Zato pa vam hočem danes, ko nam Zveličar v svetem evangeliju kliče: „Grem k njemu, kateri me je poslal,“ odgovoriti na vprašanje: „Zakaj moramo služiti Bogu?“

„O, Gospod, uči me izpolnjevati tvojo voljo, ker moj Bog si ti! Tvoj dobri duh naj me vodi na pravo pot!“ (Ps. 142, 10.) Pokaži mi, kaj naj storim, da ne bom zdihoval ob svojem koncu: Zastonj sem živel!“

Človek tudi v vsakdanjem življenju ni nikdar tako prost, da ne bi drugi ljudje imeli do njega kake pravice. Pravico imajo do nas — večjo ali manjšo — starši, bratje, sestre, sorodniki, prijatelji, dobrotniki, znanci. Nobenemu teh ne morem reči: „Ti mi nisi nič mar!“ — Največjo pravico pa ima do nas Bog, pravico tako veliko, tako sveto, da je ne more utajiti noben pameten človek in se ji tudi Bog sam ne more odpovedati.

Odkod pa ima Bog to pravico? — Prvič ima Bog do človeka pravico, ker ga je ustvaril. Bog ti je dal življenje in vse, kar si in imaš: njegov si. Človek: moreš li utajiti, da ti ni dal Bog življenja? — Kadar mi kdo to dokaže, tedaj mu porečem: ni ti treba služiti Bogu! — Jaz ostanem vedno sin svojega očeta in svoje matere, in nikdar ne morem reči, da mi je kdo drug oče, katera druga mati, in zato sem jima dolžan ljubezen in spoštovanje tudi preko groba. Še manj pa se morem otresti Boga in mu reči: Ti me nisi ustvaril, ti nimaš do mene nikake pravice.

Bog te pa tudi ohranjuje, o človek! Pomisli tudi to: vsak trenutek živiš od njegove dobrote! Tako je uredil postave v naravi, da ti daje narava vsega potrebnega za življenje. Vsak dih tvojih ust, vsak udarec tvojega srca, vsak utrip tvojih žil je nazadnje le delo čudovito modrega in vsemogočnega Boga. Naj Bog le en trenutek odtegne svojo vse ohranjujočo desnico: kaj bo s teboj? — Premineš brez sledu kakor kaplja, ki jo je veter otresel raz vejo. Torej bolj odvisen si od Boga, kakor katerikoli otrok od matere. Ako brezvestna mati zapusti svoje dete in je vrže proč, se usmilijo ubogega črvička dobra srca. Kdo naj sprejme pa tebe, ako te zapusti Bog? — Ljudje? — Oni minejo prej ali slej in gredo pot vsega mesa, pa boš nanje zidal? — Ali nisi torej več nego predrzen, ako s svojim nerodnim življenjem Bogu kljubuješ ter mu odpoveduješ službo?

Pomisli dalje: tudi odrešil te je Bog! — Ali ti to nič ni mar? — Ali nima Bog ravno zato še več pravic do tebe? — Recimo, da ima kdo prav mnogo dolga; noč in dan premišluje, kako bi potolažil upnike, ki so čedalje bolj nadležni, — ah, in

tam na mizi že leži napoved rubežni: boben bo pel; z doma bo moral ali pa celo v ječo, — a čuj, nekdo potrka na vrata: usmiljen človek, ki je slišal o njegovi stiski, pride in položi na mizo toliko denarja, da more poplačati vse dolgove. O, kako hvaležen mu bo, kako ga bo čislal in hvalil njegovo dobrotljivost pri vseh sosedih in znancih. Če pa ne stori tega, je črna, nehvaležna duša, je ničvreden človek. In kaj si ti človek, ti kristjan, ako ne maraš služiti Bogu, ako se sramuješ spoznavati ga, ako tiščiš za svetom, a ti Boga ni mar nikdar, nikjer? — Glej, Bog ima do tebe take pravice, kakor nihče drugi, in zato moraš, moraš najprvo, najbolj, predvsem služiti Bogu.

Majhno je človeško srce, a prej bi napolnil brezdane morskó brezdno, nego zadovoljil človeško srce. Pa česa išče to nemirno srce? Miru in sreče. Le edino to je more zadovoljiti, nasititi. Sedaj pa vedi, o človek, in zapomni si dobro: Ako hočeš tu na svetu dobiti miru in sreče, služi Bogu! Ako pa tega nočeš, vedi, da boš lovil srečo do zadnje ure in iskal miru do smrti, pa boš nazadnje ogoljufan moral reči: „Prijatelji, moje življenje je izgubljeno.“

Želja po sreči je namreč človeku prirojena, in vse kar dela, dela, da bi bil srečen. Le poslušaj dobrega očeta, čemu se trudi in trpi. „E“ — pravi — „meni že ne bo nikdar več dobro na svetu, a moji otroci naj bodo srečni, to bo moja sreča!“ — Vsakdo upa sreče, si je želi, jo išče, trpi zanjo. Pa kdo je položil to neusahljivo hrepenenje po sreči v človeško srce? Kdo drugi, nego naš Stvarnik? Izvirni greh je to hrepenenje po sreči skalil le v toliko, da se človek tako rad zmoti in išče sreče v grehu in grešnih stvareh, a ne v Bogu. In tega hrepenenja po sreči v resnici ne more zadovoljiti nikdo drugi, nego Bog. Dokaz: Recimo, ti iščeš sreče v veselem uživanju; dobro, in recimo, da to uživanje ni grešno: vesela godba, kratkočasni razgovori, prijetni izleti in izprehodi itd. Vse to te veseli, a kmalu mine in izgine, ostane le prijeten spomin in milo se ti stori, če misliš nazaj, če gledaš na minule lepe čase, ki se ne vrnejo več. — Grešno uživanje pa pušča poleg tega še bridko zavest greha in zaslužene kazni. Ali je to sreča? — Ne; človek si želi sreče, ki ne bi minila nikdar, ki bi mu je ne mogel nikdo vzeti: a tako neminljiv je samo Bog, in zato so resnično srečni na tem svetu samo oni, ki se tu na zemlji Boga oklenejo v živi veri in mu zvesto služijo.

Predragi, ali ni res, da je dandanes silno veliko nezadovoljnosti na svetu? Vse križem menjavajo ljudje stanove in poklice, prebirajo službe ter nimajo nikjer obstanka: danes to, jutri drugo, danes tukaj, jutri tam, danes tako, jutri drugače. Povsod neka boleсна, mrzlična nestanovitnost. Odkod to? Ali so to ljudje, ki služijo Bogu? — Ne, sedanji ljudje ne marajo služiti Bogu, ampak bi radi videli, da bi Bog njim služil; ne marajo izpolnjevati božje volje, pač pa hočejo, da bi Bog izpolnjeval njihovo voljo; in zato ni miru, ni sreče. — Kdor pa služi Bogu, je srečen in miren: in čim zvestejše mu služi, tem srečnejši in mirnejši je; on rabi sicer zemske stvari, ker jih mora, a njegovo srce je pri Bogu, kateremu želi služiti do zadnjega diha. In v tej službi najde notranji mir, srečo, zadovoljnost.

Vsak pošten človek sploh ima kolikor toliko čuvstvo za pravičnost: boli ga, če se mu godi krivica; boli ga pa tudi, če se godi krivica komu drugemu. Poleg tega imamo v sebi pa tudi čuvstvo za srečo: sebi jo želimo, želimo jo pa tudi drugim. In obojno to čuvstvo nam kliče: človek, služi Bogu! — Bog ima do nas svoje pravice; nikar mu jih ne kratimo, sicer ubijamo v sebi čuvstvo pravičnosti, in gorje nam potem: čaka nas za to večna pokora. — Pa tudi želja po sreči naj nas stori voljne služiti Bogu: sicer bomo nesrečni že na tem svetu.

Preljubi v Kristusu! — Naša vera je resna, nad vse resna. Ona je lestvica, ki vodi v nebesa, ona je pa tudi kamen, ob katerem se jih mnogo spotakne, da ne vstanejo več na veke; ona je ključ, ki nam odpre ali nebesa ali pekel, kakor ga že obrnemo prav ali narobe. Obrnimo se torej danes h Gospodu Jezusu in recimo: „Gospod, rekel si, da si ti pot, življenje in resnica; pot smo zgrešili, življenje nam je prazno, resnice nam ni mar; ker smo okuženi od naukov sveta. A danes smo spoznali, da tako ne gre dalje. Kreniti hočemo odločno k tebi! — Gospod, razsvetluj nas, podpiraj nas, da te najdemo in pri tebi ostanemo!“ Amen.

Ivan Kovačič.

Peta nedelja po veliki noči.

1. Marija vzor molitve.

Ako bodete Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal. Jan. 16, 23.

Najlepši mesec leta je posvečen preblaženi Devici Mariji; ta mesec je poln zelenja in cvetja in verniki spletajo iz njega šopke in vence in krasijo z njimi Marijine oltarje. V mesecu majniku obhajamo vsako leto tudi prošnji teden. V tem tednu uči Cerkev vernike moliti in jih pelje na ulice, travnike in polja, da ondi djansko izvršujejo molitev. Jaz pa vas peljem danes k Mariji, kraljici majnika, da vas ona uči molitve, kajti njeno življenje je bilo življenje molitve. Nad njo so se izpolnile preroške besede: „Izlil bom na Davidovo hišo in na jeruzalemske prebivavce Duha milosti in prošnja“ (Cah. 12, 10.) — Sv. evangelij malo poroča o Mariji, vendar to malo, kar nam poroča, nam kaže Marijo kot vzor molitve.

1. Marija moli vsekdar.

Nadangel Gabriel ji prinese z nebes veselo oznanilo in jo spoštljivo pozdravi: „Češčena, milosti polna...“ (Luk. 1, 26 in sl.) — Marija čuje te besede in v ponižnem začudenju vpraša: „Kako se bo to zgodilo, ker ne poznam moža?“ — Marija govori z angelom, ki je poslanec božji, torej posredno z Bogom samim; ali ni bil ta pogovor z Bogom molitev, nekaka slovesna obljuba devišstva? — Ko ji pa angel razodene božje načrte, odvori ponižno: „Dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!“ Ali ni bila to molitev, povzdigovanje duha k Bogu, vdanost v božje naredbe?

Polna blaženosti hiti Marija k svoji teti Elizabeti, kateri je Bog skazal veliko milost in ji v pozni starosti poslal dete. Elizabeta, razsvetljena od Sv. Duha, pozdravlja Marijo — blaženo med ženami, Mater Gospodovo, in tedaj zapoje Marija v svetem navdušenju visoko pesem, Magnifikat: „Moja duša poveličuje Gospoda in moj duh se veseli v Bogu, mojem Zveličarju.“ Krasna zahvalna in čistilna molitev!

Evangelist mi kaže Marijo v templju, kjer daruje svoje dete Gospodu, kakor velewa Mojzesova postava. Ali ni to dejanje prava daritev in molitev? — Sv. Luka poroča, da sta šla Marija

in Jožef vsako leto v Jeruzalem k velikonočnim praznikom. Evo vam Marijo na božjem potu; klečeča v templju nam je zgled pobožne matere! — „Sin, zakaj si nama to storil, glej, tvoj oče in jaz sva te žalostna iskala?“ Ali ni ta mila tožba prava molitev užaljene, težko skušane, Boga ljubeče duše?

Marija je na ženitnini v Kani Galilejski. Ondi zapazi, da je starejšina v veliki zadregi. Zaupljivo se torej obrne k božjemu Sinu s prošnjo: „Vina nimajo.“ Ta beseda je molitev, prosivna molitev, ki je dosegla prvi javni čudež.

Vidim Marijo na žalostnem potu na goro Kalvarijo. Ondi je z Jezusom trpela, žrtvovala, molila. In tedaj nam jo je Jezus dal za mater, za vzgled in vzor, rekoč: „Glej, tvoja mati.“

Dejanje apostolov mi kaže še enkrat Marijo v jeruzalemski dvorani sredi med učenci Gospodovimi in pobožnimi ženami. Zopet je vtopljen v iskreno molitev. „Vsi so bili stanovitni v molitvi z ženami in z Marijo, materjo Jezusovo“ (Dj. ap. 1, 14).

In zdaj v svetih nebesih, kaj dela Marija? Milijoni vernikov kličejo gor k Mariji dan za dnevom: „Sveta Marija, Mati božja, prosi za nas!“ Ali ni to jasen dokaz, da Marija tudi v nebesih moli, moli za nas, moli za naše potrebe, dušne in telesne, da je proseča vsemogočnost pred božjim prestolom. Marija moli z besedo in dejanjem, je resnična „podoba pravice“ in „posoda duhovna“.

Marija je pa negovala tudi višjo stopinjo molitve, namreč premišljevanje. Ko so prišli pastirci k jaslicam, pripovedovali so, kaj so videli in čuli v noči; Marija pa je vse te besede ohranila in premišljevala v svojem srcu. Ko je našla v templju božje Dete po tridnevnem skrbnem iskanju in vprašala: „Sin, zakaj si nama to storil?“ — odgovori Jezus: „Zakaj sta me iskala? Ali nista vedela, da moram biti v tem, kar je mojega očeta?“ Tedaj pristavi evangelist: „In njegova mati je ohranila vse te besede v svojem srcu.“ Dá, Marija je ohranila vsako besedo, ki je prišla iz blaženih ust Jezusovih, v svojem srcu; vsi nauki, vsa dejanja, vse skrivnosti so bile predmet njenega premišljevanja. Četudi so molčala usta, srcé je govorilo z Bogom v svetem premišljevanju in bilo odprto za božje navdihe. Njene misli, njene besede, njena dela so bila povzdigovanje srca k Bogu, bila so molitev.

Kako smo mi posnemali božjo mater? Iz polnosti srca govoré usta. Torej: Ali kažejo naše besede, da je duh pri Bogu?

Ali ne pripadamo morda tistim ljudem, ki s praznim govorjenjem in lahkomišljenimi čenčami zatopé v sebi duhá molitve, ki nimajo nobene resnobe, nobene zbranosti, marveč zbijajo prazne, dostikrat naravnost pohujšljive šale, srce pa je razmišljeno in mrzlo za vse, kar je višjega in božjega. Za vse imamo čas, za Boga in molitev ga ne najdemo. Oh, Bog bodi milostljiv nam ubogim grešnikom! Zanaprej nam bodi blažena Devica vzor in zgled in učiteljica molitve. O Marija, najmodrejša Devica, uči nas moliti!

II. Marija je lepo molila.

Ona nas uči, kako moramo moliti tudi mi. „Glej, dekla sem Gospodova“, tako se glasi njena molitev. Ponižnost in pokorščina mora voditi našo molitev, potem bo molitev dobra, Bogu prijetna in zaslužljiva. Sicer smo dolžni neprenehoma moliti in ne odjenjati, vendar terja Bog in terja naš stan, da opravljamo tudi druge stanovske dolžnosti. Ko bi tedaj hoteli moliti, v cerkvi ostati ali se na božjo pot podati, kadar nas stanovske dolžnosti vežejo na dom, na delavnico, pisarno, kuhinjo, na polje, na bolniško postelj, tedaj ne bi bili pravi služabniki božji, kajti pokorščina je boljša od darov. Ali ko bi zanemarjali dolžno molitev ali božjo službo ob nedeljah in praznikih, češ, imamo dela dovolj, moramo sem ali tje iti po opravilih, bomo pa pozneje molili, med tednom šli k sv. maši, bila bi to velikanska zmota. Kdor moli, kadar in kjer se njemu ljubi, ne pa tedaj, kadar in kjer Bog hoče, ta goljufa samega sebe in ne more reči: Jaz sem služabnik božji ali dekla Gospodova.

Dalje moramo moliti v pokorščini do Gospoda v tem smislu, da najprej opravimo dolžne molitve, torej ob nedeljah in praznikih sv. mašo, vsak dan jutranjo in večerno molitev, molitev pred jedjo in po jedi, večkrat tri božje čednosti, pokoro, ki nam je naložena pri spovedi, velikonočno obhajilo. Tudi moramo dati prednost cerkvenim molitvam; zlasti moramo moliti: oče naš, češčenamarijo, vero, rožni venec, tri božje čednosti, potem šele pridejo na vrsto druge zasebne molitve. Nekateri imajo pa raji svoje molitve, ki se zibljejo v sladkih čuvstvih; več jim je bratovščina kakor sv. maša, več odpustki nego sveto obhajilo. To je zmota, zatoorej recimo: Jaz sem služabnik božji, jaz moram moliti, kadar, kjer in kakor mi velewa pokorščina do Boga in do sv. Cerkve. O Marija, dekla Gospodova, pomagaj nam, da se v molitvi skazemo božje služabnike!

Marija je pri Elizabeti zapela slavospev „Magnifikat“ in nam dala nauk, da pri molitvi ne smemo pozabiti zahvale. Nadangel Rafael je rekel Tobiji: „Hvalite nebes Gospoda in zahvalite ga, ker vam je skazal usmiljenje.“ Ta beseda velja tudi nam. Zahvala spada k bistvu molitve in Bog želi poleg prošenj slišati tudi zahvalo. Sv. Pavel opominja: „Neprenehoma molite, v vseh rečeh se zahvalite, ker to je volja božja v Kristusu Jezusu do vas vseh“ (Tesal. 5. 17).

Verniki radi iščejo pomoči pri Bogu v vseh rečeh, pozabijo pa na zahvalo. Podobni so gobovim, ki so bili ozdravljeni, a samo eden se je prišel zahvalit, drugi so pozabili na dobrotnika. O Bog, odpusti nam, da smo bili dosedaj tako malo hvaležni za prejete dobrote, da smo se premalo zahvaljevali za prejete milosti, zlasti za sveto obhajilo. Znanprej hočemo posnemati blaženo Devico Marijo, ki nam v slavospevu „Magnifikat“ daje tako krasen zgled hvaležnosti.

Marija je molila ne le zase, ampak tudi za druge. V Kani je opazila zadrego, rada bi bila pomagala, a manjkalo ji je sredstev, bila je revna. Tedaj zašepeče božjemu Sinu: „Vina nimajo“; ona prosi, a ne zase, marveč za svate. Ta priprošnja za druge je bila Jezusu tako všeč, da jo je poplačal z velikim čudežem. — Marija nas torej uči, naj v svojih molitvah mislimo ne samo nase, marveč naj priporočamo Bogu tudi zadeve in potrebe bližnjega, ker to je volja božja. Tako dela sv. Cerkev v litanijah in drugih molitvah, tako uči sv. Jakob: „Molite eden za drugega, da dosežete zveličanje.“ In sv. Pavel: „Bodite čuječi v molitvi, svetim (t. j. vernikom) pridite na pomoč v vseh potrebah“. Koliko telesnega in duševnega gorja vidimo na zemlji! Koliko siromakov, bolnikov, grešnikov, koliko verskih zmot, brezverstva, koliko narodov tava še v temi poganstva, ki ne poznajo še pravega Boga, niti dolžnosti do njega! Radi bi pomagali, a godi se nam, kakor Devici Mariji v Kani, ne dostaje nam moči in sredstev. A molitev nam je na razpolago, ž njo lahko pomagamo bližnjemu. Ni treba dosti besed; kakor Marija, storimo tudi mi. Ako vidimo lačnega, pa mu nimamo kaj dati, zdihnimo iz srca: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh!“ — Ako vidimo bolnika, recimo Jezusu: „Gospod, katerega ljubiš, je bolan.“ Gospod hoče, da z molitvijo skazujemo bližnjemu dejansko ljubezen.

Marija nam daje torej najlepši zgled molitve. Ona nas uči moliti vsekdar, uči nas ustne molitve in premišljevanja; uči nas dobro moliti, v duhu pokorščine, ob pravem času, na pravem kraju; a ne samo moliti, ampak tudi zahvaljevati in za druge prositi v sveti, krščanski ljubezni. Kadarkoli se torej zberemo pred Marijino podobo, spomnimo se teh nauk in spolnujmo jih. Preblažena Devica, Kraljica šmarniška, pomagaj nam moliti kakor si molila ti. Posoda duhovna, prosí za nas! Amen.

P. Hugolin Sattner.

2. Katerim ljudem veljajo besede: „Do sedaj niste nič prosili v mojem imenu.“

Do sedaj niste nič prosili v mojem imenu. Jan. 16, 24.

Potem ko je Gospod Jezus po zadnji večerji na Oljiskogoro grede svojim ljubim učencem posebno priporočal molitev, da naj se namreč v vseh dušnih in telesnih potrebah obračajo k Bogu, njegovemu nebeškemu Očetu, jim je ljubeznivo očital, da „do sedaj še niso nič prosili nebeškega Očeta v njegovem imenu“. Posihmal naj pa tako ravnajo, t. j. naj prosijo Očeta v njegovem imenu, in obljubil jim je, da bodo vselej uslišani, kolikorkrat bodo Očeta kaj prosili v njegovem imenu. Rekel jim je: „Resnično, resnično vam povem: Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal.“ Vendar mnogim ljudem velja še dandanes očitiranje Kristusovo: „Do sedaj niste nič prosili v mojem imenu.“ Ker se z današnjo nedeljo začne prošnji ali križev teden, in ker bodo te dni mnogi veliko molili, nekateri pa — žalibog — tudi nič, premišljujmo nekoliko danes, katerim ljudem veljajo besede Kristusove: „Do sedaj niste nič prosili v mojem imenu.“ To očitiranje velja lahko ljudem dvojne vrste, namreč tistim,

I. ki malo ali celo nič ne molijo;

II. ki samo za pozemeljske, minljive reči prosijo.

I. — 1. Ko je Jezus svojim učencem rekel: „Do sedaj niste nič prosili v mojem imenu,“ jih je hotel nekoliko, vendar ljubeznivo grajati, da so do sedaj premalo molili. Pa vzrok temu je bilo le, ker so bili učenci v Jezusovi družbi, in so od njega dobivali vse potrebne in obilne dobrôte, ne da bi bili zanje prosili. Zato so

bili apostoli brez vse skrbi pri svojem ljubljennem učeniku. Bili so apostoli pri Kristusu podobni otrokom, ki so pri svojih starših, ki v vseh rečeh za svoje otroke skrbe, tako, da otrokom ni treba povpraševati, odkod starši dobrote dobivajo, ali da bi staršem utegnilo kaj zmanjkati. Kako da so bili apostoli z vsem potrebnim pri Kristusu preskrbljeni, se spozna lahko iz njihovega odgovora pri zadnji večerji. Ko jih je namreč Kristus vprašal: ali jim je kaj manjkalo pri njem? — so odgovorili, da jim ni nič manjkalo, ker so imeli vse potrebno. Ni se torej čuditi, da so apostoli včasih pozabili, svoje roke v molitvi k nebeškemu Očetu povzdigovati, ker so od Jezusa dobivali vse potrebne reči.

2. V tej reči so apostolom podobni marsikateri bogati in imenitni ljudje, ki imajo časnih dobrot v vsej obilnosti; imajo dosti premoženja, so zdravi in imajo sicer veliko časne sreče. Taki ljudje mislijo: „Čemu bi molili, ker imamo vsega v obilnosti?“ Ali ljudje te vrste večkrat pozabijo, da bi morali Boga, svojega dobrotnika, tolikanj bolj častiti in hvaliti, ker od njega dobivajo toliko dobrot. Kako grda je torej nehvaležnost takih ljudi, ker celo neumne živali spoznajo svoje dobrotnike in se jim hvaležne izkazujejo, ljudje pa, ki največ dobrot prejemajo od Boga, njega, svojega dobrotnika, nočejo spoznati in njemu hvaležnosti izkazovati. Takim ljudem, ki malo ali nič ne molijo, zato ker imajo časnih dobrot v vsej obilnosti, pač veljajo Kristusove besede: „Do sedaj niste nič molili v mojem imenu.“

3. Tem ljudem se prištevajo lahko tudi tisti, ki nič ne molijo, in sicer zato ne, ker v potrebo in moč molitve celo ne verujejo. Sveta vera nas uči, da je Bog Gospod nebes in zemlje, in da od njega pride vse dobro. Najdejo se pa ljudje, ki ne pripisujejo Bogu vsega dobrega, ampak le naravnim močem; mislijo namreč, da ne pride od Boga dež in solnčni sij in blagoslov božji, ampak da se vse to zgodi le po naravnih močeh ali postavah. Ljudje, ki tako mislijo, ne molijo. Nekdaj se je zlasti križev teden po mestih in na kmetih veliko molilo za blagoslov božji na polju, dandanašnji jih mnogo ne moli, posebno ne po mestih, in marsikateri molitev še celo zasmejujejo. Zato pridejo marsikateri hude božje kazni, kajti Bog se ne pusti zasramovati.

Pred nekoliko leti se je na Nemškem tole zgodilo. V prav suhem letu so se napravile splošne molitve za dež. V neki vasi pa je živel krčmar, ki ni veroval v moč molitve. Ko je njegov

sosed šel v cerkev k molitvam za dež, je opomnil krčmarja, da naj tudi on gre z njim. Krčmar je zaničljivo odgovoril, da se ne meni nič za molitev. Narava sama vse stori, vsa molitev nič ne pomaga, je dodal v svoji omejenosti. „Sicer pa,“ je rekel „če vam bo Bog na vašo molitev dal dež, ga bom že tudi jaz zase en del dobil, četudi ne molim.“ In res je prišel kmalu prav izdaten in rodoviten dež. Ko je pa krčmar šel pogledat svoje njive, jih je našel popolnoma pokončane od toče, medtem ko so bile vse druge njive njegovih sosedov nepoškodovane. Krčmarjeve njive so ležale poleg gozda. In medtem, ko je šel čez njive njegovih sosedov rodoviten dež, se je vsula čez gozd strašna toča, ki je pokončala tudi krčmarjeve njive, ki so bile zraven gozda. Krčmar, ki je prejšnji dan zaničljivo rekel: „Če bo na vaše njive deževalo, bom že tudi jaz dobil del od tega“ — je dobil res svoj del, toda slab del.

Tako se človek tudi zavoljo vsakdanjega kruha ne sme odtegovati molitvi. Kdor pa je nevernik in zaradi tega ne moli, naj se ne pritožuje, če ga zadenejo božje kazni. In ravno na take ljudi, ki ali radi nevere, ali iz lahkomiselnosti nič ne molijo, se pač lahko obračajo besede Kristusove: „Do sedaj niste nič prosili v mojem imenu.“

II. — 1. Očitane Kristusovo: „Do sedaj niste nič prosili v mojem imenu“ — pa ne velja samo tistim, ki malo ali nič ne molijo, ampak tudi tistim, ki sicer molijo, pa ne na pravi način, in ki prosijo le za časne in minljive reči. Še celo apostoli so včasih na napačen način in le za časne in minljive reči prosili, dokler niso prejeli Sv. Duha. Ravnali so kakor drugi Judje in želeli so od Jezusa doseči časne dobrote, imenitne službe in drugo. Prepirali so se med seboj, kateri izmed njih bo imel največjo službo v njegovem kraljestvu. Vprašali so Gospoda, kakšno plačilo jih čaka, ker so doma vse zapustili, in so šli za Jezusom? Domišljevali so si, da bo Jezus ustanovil mogočno pozemeljsko kraljestvo, in da bodo imeli apostoli pri njem najimenitnejše službe. Ker so torej apostoli od Jezusa želeli dobiti le časne, pozemeljske dobrote, dokler niso prejeli Sv. Duha, je tudi njim veljalo očitane Kristusovo: „Do sedaj niste nič prosili v mojem imenu.“

2. Te besede Kristusove pa še sedaj veljajo zlasti tistim, ki le takrat prav goreče molijo, kadar potrebujejo časnih reči n. pr. zdravja, dežja ali lepega vremena, ali rešenja od časnih nadlog, n. pr. hudih bolezni, hudega vremena, itd. Zato pravi celo pregovor: „Potreba uči ljudi moliti.“ To hoče reči, da mnogi ljudje le takrat molijo, kadar jih k temu prisili potreba ali revščina.

Zdaj šele se spominjajo Očeta nebeškega, ki je usmiljen in pomaga tistim, ki se k njemu zatekajo. Dasiravno pa smemo in moramo Boga v nebesih prositi tudi za take reči, ki jih potrebujemo za življenje, posebno za zdravje, za živež, za odvrnjenje časnih nadlog, vendar bi ne bilo prav in celo škodljivo, ko bi človek le samo za časne in minljive reči Boga prosil in le takrat molil, ko ga potreba sili k molitvi. Pred vsem drugim moramo prositi za reči, ki zadevajo čast božjo in naše večno zveličanje, da bi to kdaj dosegli, kakor nas Jezus sam opominja rekoč: „Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegovo pravico, in vse drugo vam bo privrženo.“ (Mat. 6, 33.) Moliti moramo, ako upamo, da smo v milosti božji, da bi ostali stanovitni v milosti božji, in ne bi padli v greh. In ako komu vest očita, da je padel v velik greh in izgubil milost božjo, mora zopet moliti, da se z dobro izpovedjo z Bogom spravi in zopet dobi milost božjo. Kdor živi v grešni navadi preklinjevanja, nečistosti ali pijančevanja, bi moral goreče moliti in Boga prositi pomoči, da bi to grešno navado zapustil in se v resnici poboljšal. Prositi moramo Boga, da nas ljubi Bog v svoji sveti veri ohrani in v svoji službi čedalje bolj utrdi. Prositi moramo Boga, da naše misli in želje po nebesih vedno bolj vnema, ker le potem se bomo za nebesa vedno bolj trudili. Kdor pa nima resničnih želja po nebesih, jih bo po besedah sv. Avgušтина težko kdaj dosegel. Prositi moramo, da nas Bog varuje nagle in neprevidene smrti, da bi po vrednem prejetju sv. zakramentov dobro pripravljeni stopili v večnost. To so posebno reči in dobrote, za katere moramo v molitvah Boga nebeškega Očeta zavoljo neskončnega zasluženja Jezusa Kristusa prositi. In kdor tako moli, takega ne bo zadelo očitjanje Jezusovo: „Do sedaj še niste nič prosili v mojem imenu“, kajti tak moli v Jezusovem imenu, kakor nam Jezus veleva moliti.

Molimo pa v Jezusovem imenu, če ne le samo za svoje dušne in telesne potrebe prosimo nebeškega Očeta zavoljo Jezusovega neskončnega zasluženja, ampak če molimo tudi za potrebe drugih. Moliti moramo za sveto katoliško Cerkev, da jo Bog po vsem svetu razširja in varuje. Moliti moramo kot dobri otroci sv. katoliške Cerkve za svetega očeta papeža, da ga Bog varuje sovražnikov. Moliti moramo, da bi Bog sovražnike svete Cerkve ponižal, in za izpreobrnjenje grešnikov. Moliti morajo otroci za svoje starše in starši za svoje otroke. Če otrok staršem

zboli, morda veliko molijo za njegovo zdravje, ali se celo na božja pota obetajo, toda če otrok pride v največjo nevarnost in živi v grehah in v hudobijah, dostikrat vse premalo ali celo nič ne molijo za njegovo izpreobrnjenje. In vendar je zveličanje njih otrok več vredno, kot dolgo časno življenje. Bolnik naj moli za svoje zdravje, pa še bolj za to, da bi svojo dušo očistil vseh grehov.

Ljubi kristjani! ne imenuje se zastonj molitev ključ nebeški, ker z njeno pomočjo izprosimo sebi in drugim potrebne milosti za nebesa. Ako v Jezusovem imenu molimo, prosimo milosti, za katere prositi nam Jezus priporoča, in katere moremo doseči zavoljo neskončnega zasluženja Jezusa Kristusa. Molimo torej radi v Jezusovem imenu, da bomo prejeli potrebne milosti, in bo tudi naše veselje dopolnjeno. Amen.

† J. Kerčon

Križev teden.

O molitvi.

Prosíte, in se vam bo dalo.
Luk. 11, 9.

Pri zadnji večerji, ko so bili učenci žalostni in prestrašeni, jim je Jezus govoril: „Resnično, resnično vam povem: Ako boste Očeta kaj v mojem imenu prosili, vam bo dal“ (Jan. 16, 23.) Zagotovil jim je torej, da bodo uslišani, karkoli bodo prosili Očeta v njegovem imenu; njegov Oče jih bo ravnotako ljubeznivo poslušal in jim pomagal, kakor Jezus sam dosedaj. Ravnotako nas sv. Cerkev te dni pred vnebohodom Gospodovim tolaži in nam ponavlja Jezusove besede: „Prosíte, in se Vam bo dalo.“ Toda ne smemo pozabiti, da je Jezus k onim besedam pristavil pogoj; prejeli bomo namreč le, ako bomo prosili v njegovem imenu. Ako tega pogoja ne izpolnimo, nam Jezus tudi ne more zagotoviti uslišanja. Prositi moramo torej na vsak način v Jezusovem imenu. Kaj pa se pravi, to: prositi v njegovem imenu. Prositi v njegovem imenu se pravi: prositi najprvo v Kristusu, drugič po Kristusu in kakor Kristus. Ako tako prosimo v Kristusu, po Kristusu in kakor Kristus, tedaj smemo pričakovati, da bomo uslišani. Poglejmo sedaj, ali smo dosedaj prosili na ta način.

I. Gotovo ne prosi tisti v Kristusu, ki ni s Kristusom združen, ki ne živi v Kristusu. S Kristusom pa je združen le tisti, z njim živi le tisti kristjan, ki je v stanu posvečujoče božje milosti, brez smrtnega greha. Smrtni greh namreč loči dušo od Kristusa. Kristus taki grešni duši ni več glava, in ona ni več ud skrivnostnega njegovega Telesa. Od telesa ločeni ud pa je mrtev ud; mrtvi ud pa je nesposoben za delo. Tedaj je tudi duša v smrtnem grehu kot mrtev ud nesposobna za molitev, ki bi bila Bogu dopadljiva in vredna uslišanja. „Bog grešnika ne usliši,“ pravi sv. Janez. In to po vsej pravici: mislite si le podložnika, ki se je krivega storil razžaljenja kraljevega veličanstva in padel vsled tega v nemilost pri kralju. In mislite si vrhutega, da bi ta človek sedaj v tem stanju šel h kralju prosit kake milosti. Ali jo bi dobil? Ne. Razžaljeni kralj zanj nima nikakih milosti. In kralj nebes in zemlje naj ne ravna enako? More li pameten in veren človek domnevati si, da Bog ravnodušno prenaša nepokorščino svojih podložnih, da je vkljub njihovi nezvestobi vedno pripravljen uslišati njih prošnje, deliti jim milosti?

„Ne,“ pravi Bog po preroku Izaiju (1. 15.) vsem grešnikom. „Četudi svoje roke iztezate, vendar od vas obračam svoje oči, in četudi pomnožujete molitev, vas vendar ne bom uslišal, zakaj vaše roke so polne krvi“, t. j. v grehih in hudobijah ste. — To svoje žuganje je Bog n. pr. izpolnil nad Antiohom. (2. Mak. 9.) Ta brezbožni kralj je v silni bolezni iztegoval svoje roke proti nebu, je zdihoval in prosil, je delal obljube, samo da bi si rešil življenje. Pa zastonj, Bog je obrnil proč svoj obraz od njega, ni uslišal njegove molitve, pustil ga je umreti v obupu. Zakaj? Antioh je prosil brez kesanja nad grehi, je prosil v grehih: grešnika pa Bog ne usliši.

O kolikokrat pa prosijo ljudje dandanes ravnotako! Kolikokrat Boga nadlegujejo sprošnjami, ko so v grehih, pa hočejo uslišani biti.

„Ne,“ pravi kralj David „njega molitev mu bodi v greh“ (Ps. 108—7); njegova prošnja še bolj zdraži sodnika. Povejte mi, ni li to nov greh, največa predrznost Boga prositi s srcem, ki je omadeževano s smrtnim grehom? Človek, ki je v grehu, sme se Bogu s prošnjo bližati le, ako hoče prositi za milost pravega kesanja nad svojimi grehi, za izpreobrnjenje. Le edino taka prošnja ne žali Boga, je dovoljena grešniku in se sme upati, da bo uslišana. „Le edino

potrtega in ponižnega srca Bog ne zavrže.“ (50. Ps. 19.) Obžaluj torej, o človek, prej svoje grehe, spravi se prej z Bogom in potem smeš upati, da boš uslišan, ko boš v posvečujoči milosti zopet združen s Kristusom in živel v Kristusu.

II. Prošiti moramo po Kristusu, to je: Kristusa moramo pridobiti si za posredovalca, za priprošnjika.

„Nihče ne pride k Očetu drugače, kakor po meni,“ (Jan. 14, 6.) je rekel Jezus sam. Na Kristusa kot svojega posredovalca in priprošnjika se sklicuje sv. katoliška Cerkev pri vseh svojih molitvah in jih v ta namen navadno končuje z besedami: To te prosimo po G. n. J. K. ali: po K. G. n.

Da bo pa Gospod pri naših prošnjah hotel prevzeti posredovanje pred Bogom Očetom, morajo seveda naše prošnje božji časti in našemu zveličanju primerne biti. Dober odvetnik ne sprejme zagovorništva, ako vidi, da ne bo prodril s svojimi predlogi. Od Kristusa, našega božjega zagovornika, tudi ne smemo pričakovati, da se bo potegnil za nas v rečeh, ki jih prosimo, pa niso ne v božjo čast, pa tudi ne naši duši koristne. Sicer pa nas je sam učil, česa naj Očeta prosimo namreč, da bodi posvečeno njegovo ime, da pridi k nam njegovo kraljestvo, da se zgodi njegova volja, da nam da vsakdanjega potrebnega kruha, da nam odpusti naše grehe, da nas ne vpelje v izkušnjo, da nas reši vsega hudega na duši in telesu.

O teh prošnjah, ki so Bogu v čast in nam v zveličanje, obeta Jezus, da jih hoče pri svojem Očetu podpirati.

Da je temu res tako, nas uči zgodba matere Cebedejevih sinov. Mati apostolov Janeza in Jakoba namreč je Jezusa prosila, naj bi njenima sinovoma podelil v svojem kraljestvu prva dva sedeža. (Glej Mat. 20, 20—23. Evangelij v praznik sv. Jakoba) Jezus te prošnje ni uslišal.

Povejte mi, predragi, niso li prošnje toliko kristjanov podobne prošnji Cebedejevih sinov? Kaj prosijo ljudje navadno? Ali morda za razširjanje božjega kraljestva in za svoje dušno zveličanje? Za zdravje prosijo, ko so bolni; za srečo, ko so v stiski; za življenje svojih otrok, staršev, prijateljev, za posvetno blago.

Ali so vselej uslišani? Ne. Zakaj ne? Zdravja ne dobe, bogastva in posvetne sreče zastonj pričakujejo, zato ker bi to dostikrat Bogu ne bilo v čast, ampak v žaljenje, zato ker bi jim zdravje, mir, zadovoljnost in bogastvo bilo v pogubo. Bog

ravna z nami pogostokrat, kakor mati s svojim otrokom, ki mu noža noče dati, ker ve, da bi se poškodoval z njim, če še tako prosi zanj. Gotovo skaže mati v tem slučaju več ljubezni, da mu ne da noža, kakor pa ko bi mu prošnjo spolnila. Ravno tako ravna Bog.

III. Slednjič: prositi moramo kakor Kristus. Kako pa je prosil Kristus? Sv. pismo nam na to odgovarja: prosil je z vso ponižnostjo, z vso zaupljivostjo in z vso gorečnostjo in stanovitnostjo.

1. Kaj pravite, ni bila li molitev Jezusova že sama na sebi dokaz njegove ponižnosti? Kdo pa je Jezus, ki moli? Ali ni On Sin božji, enakega bitja z Bogom Očetom, ki mu je dal vso oblast v nebesih in na zemlji? In vendar moli, kakor bi sploh nobene oblasti ne imel. Kaj beremo v sv. pismu? Preden je storil kak čudež, se je ozrl proti nebu, k svojemu Očetu, in prosil pomoči. — To je storil, preden je nasitil ljudstvo v puščavi, ko je ozdravil gluhega, ko je obudil mrtvega. On, ki je vsega-mogočen, prosi Očeta in se poniža pred njim. Kaj pomeni to ponižanje?

V poučenje nam je. Uči nas, da moramo Očeta v nebesih prositi z vso ponižnostjo. Kaj lepo pravi sv. Ambrož: „Gospod moli, pa ne zato, da bi zase kaj sprosil, ampak, da bi za me kaj dosegel. Zakaj dasiravno je Oče vso oblast dal svojemu Sinu, vendar prosi Sin zato, ker se hoče v vsem pokazati revnega človeka, ki mu je prošnje potreba: on pa je naš srednik pred Bogom Očetom in hoče nam s svojo prošnjo zgled dati, kako prosimo Očeta.“ (Lib. 5. comm. in Luc. c. 6.)

Kristjani! posnemajmo Gospodov zgled! Prosimo ponižno, kakor On. „Saj smo vsi ubožci, ki stojimo pred vratmi mogočnega kralja, ko prosimo. Ubožcu pa pristoji ponižnost, posebno še ubožcu kakor smo mi, ki božjih milosti nismo vredni vsled svojih grehov.“ (Stotnik, kananejska žena.)

2. Jezus je prosil z vso zaupljivostjo. Posnemajmo ga; naša molitev mora biti tudi tako zaupljiva. Koga pa prosimo pravzaprav? Ali ne Boga, ki nam more vse dati, ker je neskončno mogočen? Ali ne Boga, ki nam hoče vse dati, ker je neskončno usmiljen? Ali ne Boga, ki nam bo gotovo vse dal, ker je neskončno resničen, ki svojih obljub še nikoli ni prelomil? Nam ni li Bog obljubil, da nam bo vsega dal, česar ga prosimo, ko je po svojem Sinu rekel: „Karkoli boste Očeta

v mojem imenu prosili, vam bo dal“? In pri sv. Janezu pravi Jezus: „Prosíte, in boste prejeli, zakaj vsak, kdor prosi, prejme.“

Glejte vse to so obljube, ki nam jih je Bog po svojem Sinu izporočil, in ki jih bo tudi izpolnil, ker je neskončno sveti in resnični Bog. Glejte, koliko nagibov k največji zaupljivosti.

3. Prosimo pa tudi z vso gorečnostjo in stanovitnostjo po Jezusovem zgledu in nauku. Kaj beremo v današnjem evangeliju? Ali ne Jezusov opomin k gorečnosti in stanovitnosti? „Prosíte,“ pravi Gospod, „in se vam bo dalo, iščíte in boste našli, trkajte in se vam bo odprlo.“ Z nekako sv. nadležnostjo moramo torej prositi!

Zgled gorečnosti in stanovitnosti nam je Jezus na Oljiski gori, ko je krvavi pot potil.

O predragi! Posnemajmo Zveličarja in prosimo, molimo z vso ponižnostjo, z vso gorečnostjo, z vso stanovitnostjo, pa tudi z vso ponižnostjo in zaupljivostjo. Vsega tega nam je morda dosedaj manjkalo, četudi smo morda sicer prosili v Kristusu, to je v stanu posvečujoče božje milosti, in po Kristusu, oziraje se na njegove zasluge. Ali manjkalo nam je ponižnosti, stanovitnosti, gorečnosti, zaupljivosti; molili, prosili nismo tako, kakor Kristus in zato nismo bili uslišani. Prosimo z naprejšjo resno le v Kristusu, po Kristusu in kakor Kristus, in tako bomo prosili v Jezusovem imenu. Karkoli pa bomo Očeta prosili v Jezusovem imenu, bomo prejeli, saj je Jezus nam sam to zagotovil; On, ki je večna resnica, svoje obljube gotovo ni pozabil. Amen.

P. J. K.

Praznik vnebohoda Gospodovega.

Trije pogoji našega vnebohoda.

In Gospod Jezus je bil v nebo vzet.
Mark. 16, 19.

Veselošesni praznik Gospodovega vnebohoda obhajamo danes. V duhu spremljamo Kristusa na Oljisko goro in od tam v sv. nebesa. Med tem spremstvom se odtegnemo posvetnim zadevam in dosepeši v nebeški raj premišljujemo le nadnaravno blaženost presrečnih nebeščanov. Kdo naj jo opiše? Neodoljivo hrepenenje po njej nas prevzame in srčno si želimo, ostati vedno

pri Gospodu v nebeškem kraljestvu ter se na zemljo ne več vrniti. Ali se nam ta vroča želja dejansko kdaj izpolni, predragi kristjani? Da, prav gotovo, saj nas je Bog ustvaril za večno zveličanje v nebesih; izpolniti moramo le tiste pogoje, od katerih je odvisen naš vnebohod. In kateri so tisti pogoji? Poslušajmo Gospoda! Kako pravi? „Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji samega sebe in naj vzame svoj križ in naj hodi za menoj“ (Mat. 16. 24.), tako se glase njegove besede. Kako jasno in točno je v njih izrazil tri zahteve, katerim moramo zadostiti, če hočemo priti za njim, če hočemo kdaj obhajati svoj vnebohod! Oglejmo si jih nakratko na čast danes v nebesa gredočega Zveličarja!

Prvi pogoj našega vnebohoda je zatajevanje samega sebe.

Nesrečni greh naših prvih staršev se je grozovito maščeval na vseh ljudeh in njegove kvarljive nasledke moramo vsi nositi. — Prvotni človek je izšel iz rok božjih kot dušno in telesno zelo popolna stvar. Najblažje soglasje je vladalo med njegovo dušo in njegovim telesom, katera oba sta v lepi slogi delovala za dosego svojega nadnaravnega namena, večnega zveličanja. Človek je imel temeljito spoznanje o Bogu, o svojem odvisnostnem razmerju do njega, o namenu svojega ustvarjenja, ter voljo, ki ni temu spoznanju nikdar nasprotovala, temveč se z njim točno vjemala in po njem ravnala, voljo, ki je bila izključno le k dobremu nagnjena. Toda izvirni greh je ta ves lepi red prevrgel. V duši se je zmračilo, kakor z mreno so se prevlekale dušne oči človekove, duhovni vid je opešal in prejšnje globoko spoznanje je otemnelo; volja se je spridila, okužila, k hudemu nagnila in začela je pravemu spoznanju nasprotovati. Lepa sloga med spoznanjem in voljo je bila uničena, v človeškem srcu so zavladale strasti. Vrhtega je nastalo tudi nasprotstvo med dušo in telesom; telo se ni hotelo duši pokoriti, meso je začelo zoper duha poželeti, začel se je boj med notranjim in zunanjim človekom. Vse to je zakrivil greh, in žalostno stanje, ki je vsled njega nastalo, se je nespremenljivo utrdilo. V resnici žalostno razmerje!

Predragi, česa treba zdaj človeku, če hoče, da vendarle srečno doseže svoj večni namen? Zatajevati se mora, resno zatajevati ozir duše in telesa. Potrebno mu je zatajevanje glede na um, na domišljijo, na voljo, na telo.

Človeški um se protivi verovati, kar ne razume. Ker je naraven in omejen, ne razume vseh nauk o večnem, neskončnem Bogu, ne obvlada vseh verskih resnic, ki so nadnaravne, zlasti verskih skrivnosti ne. Zato se upira, jih verovati, zato se mu vsiljujejo verski dvomi. Tu treba torej človeku zatajevanja. Svoj um mora ukloniti nezmotljivim naukom svete vere. Dalje tudi domišljija slika človeku čestokrat kaj živo in mamljivo prijetnosti in vabljivost greha. Skušnjave pritisnejo, strasti se vnamejo, volja, k hudemu nagnjena, omaguje. O, kako veliko privlačno silo ima greh! Da človek vanj ne privoli, da mu ne podleže, treba zastaviti in napeti vse moči, treba velikega zatajevanja. Kaj je s telesom? Zdi se mi kakor coklja človekova ozir dosege zveličanja. Če je duša s svojimi močmi večkrat že voljna in pripravljena delovati za zveličanje, jo pa pri tem ovira telo v svoji lenobi in mehkužnosti, kateremu niso po godu težave, katere so združene z izpolnjevanjem verskih in stanovskih dolžnosti, z vajo v čednostih in z izvrševanjem dobrih del. Da človek telesu ne ustreže in se njemu zaželeni udobnosti ne vda, treba zopet zatajevanja, premagovanja. Skratka, človek mora samemu sebi silo delati, svoj um klanjati, domišljijo brzdati, strasti krotiti, hudo nagnjenje zatirati, skušnjave premagovati, grehe z njim nasprotnimi čednostmi pobijati, telo mrtvičiti, kajti „nebeško kraljestvo silo trpi in le silni je nase potegnejo.“ Da, pot, ki vodi v nebesa, je ozka, strma in trnjeva pot zatajevanja. To zatajevanje je naš jarem, je naše breme, a ne pretežko, ker je nam Bog s svojo milostjo sam pomaga nositi in prav zato pravi Zveličar: „Moj jarem je sladek in moje breme je lahko.“ (Mat. 11, 30.)

Drugi pogoj, na katerega je navezal Gospod naš vnebohod, je voljno prenašanje križev.

Zavoljo Adamovega greha je božje prokletstvo zadelo zemljo, ki se je vsled tega spremenila v solzno dolino, kjer nam vsem zaradi dušnega in telesnega gorja tekó prav številne grenke in bridke solze. Ni ga človeka nobene starosti in stanu pod solncem, ki ne bi imel tu nič trpeti; vsi smo marveč trpini, veliki trpini na duši in telesu. Le čujte, predragi v Kristusu!

O, kakošna reva je naša duša! Skoraj neštevilne so njene bolesi. Zdaj jo moré skrbí, zdaj jo muči negotovost, zdaj jo razdvajajo dvomi, zdaj jo nayađa otožnost, zdaj jo stiska žalost, zdaj jo napolnuje strah, zdaj se je loti malosrčnost, zdaj se je polasti groza, zdaj jo napada obup, zdaj jo nadlegujejo skuš-

njave, zdaj jo vznemirjajo strasti, zdaj jo tarejo krivice, zdaj se razburja vsled zaničevanja, zdaj zdihuje vsled obrekovanja, zdaj trpi vsled preganjanja, zdaj ječi vsled sovraštva. Res, bridka je njena usoda, veliki so njeni križi!

Nič bolje se ne godi telesu. Oh, kolikim nevarnostim je izpostavljeno, koliko mora pretrpeti! Od vseh strani mu prete sovražniki. Žeja in lakota, vročina in mraz, pomanjkanje in revščina, škoda in izguba, nezgoda in nesreča, bolezni in smrt — vse to kar tekmuje, kaj bo telesu več križev naložilo, več trpljenja provzročilo, več muk prizadelo, vse to se je kar zarotilo zoper telo, da je tem gotoveje in prej ugonobi.

Vsi ti veliki in težki križi duše in telesa, vse te mnogo-brojne stiske in nadloge, vse te silne težave in bolečine, vse to bridko dušno in telesno gorje skrajno greni človeku življenje na zemlji. Sicer se mu morda včasih posreči, doseči kako olajšanje v tem oziru, toda docela se ne more križev nikdar znebiti. Kaj torej storiti, ker se ne more svojih nadlog nikakor odkrižati? Obrniti si jih mora v svojo korist. Kako? Z voljnim, potrpežljivim prenašanjem. Ako človek svoje križe in nadloge, stiske in težave vdano v božjo voljo prenaša, mu služijo v večno zveličanje in bo za nje prejel bogato plačilo v nebesih. Tudi Kristus je moral neizrekljive bolečine trpeti na duši in telesu. O, koliko zaničevanja in zasramovanja, obrekovanja in drugih krivic je moral prestati! Njegova duša je bila tako prenapolnjena z bridkostjo in žalostjo, da je na Oljiski gori vzdihnil: „Moja duša je žalostna do smrti“ (Mat. 26. 38.) in da je v svoji zapuščenosti na križu vzkliknil: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil!“ (Mat. 27. 46.) Koliko strašnih muk, udarcev in ran je pa tudi njegovo telo moralo prenesti ob bičanju, trnjevem kronanju, križanju! Grenki kelih njegovega dušnega in telesnega trpljenja je bil poln do vrha in moral ga je izpiti. In izpil ga je, izpil do dna. Na Oljiski gori je pričel trpljenje in prav z Oljiske gore je šel v nebesa. In kakor je Jezus kot človek šel skozi trpljenje v življenje, tako moramo tudi mi iti. Le če smo po trpljenju njega vredni, bomo prišli k njemu v nebesa. Veste pa li, predragi, kdo je njega vreden? Zgolj tisti, ki svoje križe voljno prenaša, kajti Gospod sam pravi: „Kdor ne vzame svojega križa in ne hodi za menoj, ni mene vreden.“ (Mat. 10. 38.)

Tretji in zadnji pogoj, od katerega odvisi naš vnebohod, je hoja za Kristusom.

Vem, predragi, da vam je znano, kaj se pravi za Kristusom hoditi. Kaj ne, hoja za Gospodom ni drugega, kot posnemanje njegovega čednostnega življenja. O, kako sveto, kako popolno je bilo to življenje! Niti sence kake nepopolnosti, še manj seveda greha, ni bilo najti na njem. „Kdo izmed vas me bo greha prepričal?“ (Jan. 8. 46.) tako je mogel Jezus, svest si svoje nedolžnosti, reči judovski množici. Vse najlepše in najvzvišenejše čednosti zapazimo na njem v najvišji stopinji: ponižnost, pokorščino, vdanost, krotkost, potrpežljivost, modrost, zmernost, prijaznost, postrežljivost, dobrotelost, usmiljenost, spravljalnost, ljubezen do sovražnikov, odkritosrčnost, srčnost, pravičnost, hvaležnost, čistost, pobožnost, gorečnost za čast božjo in zveličanje ljudi in še mnogo drugih, katerih vseh ne moremo tu naštet. Doseči ga v teh čednostih nam ubogim zemljanom, slabim Evinim otrokom, seveda ni mogoče, ker je Jezus kot Bog in človek najpopolnejše bitje; toda posnemati ga v njih, nam ni le mogoče, ampak smo celo dolžni, da dosežemo večno življenje. Sv. Peter (1. 2. 21.) piše: „Kristus (je za nas trpel in) vam je zapustil zgled, da hodite po njegovih stopinjah.“ Da, Gospod je naš vzor, naš mojster, naš učenik in mi moramo biti njegovi učenci. „Učite se od mene, sam opominja, ker sem krotek in ponižen od srca.“ (Mat. 11. 29.) Toda učenci njegovi ne moremo biti brez hoje za njim. Izrečno nam to sam zatrjuje, rekoč: „Kdor (ne nosi svojega križa in) ne hodi za menoj, ne more biti moj učenec“. (Luk. 14. 17.) Če bomo pa s stanovitno hojo za Kristusom njegovi pravi učenci, bomo prišli enkrat tja, kamor je sam prišel, v nebeško kraljestvo.

Zvedeli smo danes tri pogoje, od izpolnjenja katerih je odvisen naš vnebohod. Brezdvomno ga vsi želimo enkrat obhajati. Gotovo ga bomo obhajali, če navedene pogoje izpolnimo, če se namreč zatajujemo, če svoje križe potrpežljivo prenašamo in če za Gospodom hodimo. Res stane vse to mnogo truda, a Bog nas pri tem podpira s svojo milostjo in nas bo za ta časni trud nagradil z večnim plačilom. Zato pogum! Kratko le je trpljenje, večno bo pa življenje. Amen.

K. Čik.

^v Šesta nedelja po veliki noči.

Pričevanje Sv. Duha o Kristusu.

Kadar pride Tolažnik, katerega vam bom jaz poslal od Očeta, Duh resnice, ki od Očeta izhaja, on bo pričeval o meni; pa tudi vi boste pričevali . . .

Jan. 15, 26. 27.

Zveličar ni prikrival svojim učencem prihodnosti, temuč jim je naravnost povedal, da jih bo zadela ista usoda, kakor njega samega. „Če so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali . . .“ (Jan. 15, 20.) Zares na videz žalostno prihodnost jim je odkril! Ali hoče mojster svoje učence s tem oplašiti? O ne, on jih hoče le na vse pripraviti, da jim ne bo nič nepričakovano prišlo. Tej žalostni napovedi pa kmalu pristavi tolažbo in izpodbudo, saj Bog vedno tako dela: ako mora včasih z eno roko vsekati rano, da se človek ne prevzame, precej z drugo ponudi balzam ozdravljenja; za gromom in nevihto pošlje jasno nebo in tihoto. Zato govori Jezus dalje: „Kadar pa pride Tolažnik . . . (supra). „Vi si šepetate — hočejo te besede reči — v svojih srcih: kaj bo izdalo naše oznanovanje tvoje božje besede, če bo svet nas in naš evangelij tako sprejel, kakor tebe in tvoj nauk? — Pa bodite brez skrbi! Tolažnik bo prišel, tolažnik, ki ima moč, nebeški Tolažnik; njemu zaupajte! Duh, ki resnico spozna in ji ve pot pripraviti, Sv. Duh, tretja božja oseba, ki izhaja iz Očeta in Sina, ta jih bo veliko, ki so se prej branili verovati, prepričal mojega nauka, in tudi vi, ki ste bili priče mojega življenja, tudi vi, razsvetljeni in okrepečani po tistem Sv. Duhu, tudi vi ne boste zastoj delali, ampak razširili mojo vero. Božje delovanje s človeškim sodelovanjem bo imelo zaželjeni uspeh.“ To dvojno pričevanje o Kristusu, božje pa človeško, naj bo vsebina današnjega premišljevanja. Zato se vprašamo:

1. Kako je Sv. Duh pričal o Kristusu?
2. Kako so apostoli pričali o Kristusu?

I. 1. Sv. Duh je pričal o Kristusu s svojim vplivom na apostole in druge vernike: z znamenji, čudeži in različnimi močmi, s katerimi je Gospodove učence navdal, da bi mogli sv. evangelij uspešno oznanovati.

Kako bi si brez čudeža, brez višje pomoči razložili, da tisti, ki so malo poprej sanjali, kako bo njih mojster ustanovil p o - z e m e l j s k o k r a l j e s t v o ter nje postavil za prve služabnike, da tisti zdaj nastopijo kot najgorečnejši oznanovalci in utemeljitelji d u h o v n e g a k r a l j e s t v a, ki ni od tega sveta?

Kako bi si mogli drugače misliti, da tisti, ki so iz jeze zavoljo zasramovanja tirjali ogenj iz neba, naj Samarijo kakor Sodomo pokonča, da tisti zdaj plamtijo človeške ljubezni ter blagoslovljajo svoje preganjalce?

Od kod ta popolna izpremembra apostolov? — Tisti, ki so na Oljski gori pri vjetju svojega pastirja kakor plahe ovce pred volkovi bežali, kažejo zdaj po sprejetju Sv. Duha čudovito p o - g u m n o s t, in ravno Peter, ki je bil zatajil mojstra v strahu pred deklo, se prvi vzdigne, se spozna učenca Gospodovega ter očita sovražnikom Zveličarjevim njih nepravičnost. Zdaj se apostoli smrti ne boje, temuč jo iščejo; za Kristusa trpeti je njih želja, čast in veselje.

Sv. Duh je naredil iz slabih trstov mogočne hraste. Taka nagla, nenavadna izpremembra se ne zgodi po naravnem potu, z navadnimi pomočki, tako prerodenje je čudež.

2. Sv. Duh je pričal o Kristusu in o božjem njegovem nauku z darom jezikov, tako da so različni narodi umeli apostole, potem tudi še z drugimi čudeži, zakaj v Dj. ap. (5. 12) se bere: po rokah apostolov pa se je godilo veliko znamenj in čudežev med ljudstvom. Različni bolniki so bili ozdravljeni, hudobni duhovi izgnani, mrtvi k življenju obujeni. Ali ni to božje sodelovanje? Morejo li kaj takega onemogli ljudje sami storiti? Ali se pri tem ne kaže, da je Najvišji bil z njimi? Kdo bi bil tako slep, ki ne bi videl, da je resnično tisti nad nje prišel, ki jih je imel vso resnico učiti?

Neučeni ribiči oznanujejo nauk, o katerem modrijani niso sanjali, prinesejo blagovest o Najvišjem bitju, odpro pogled v večnost, oznanujejo tako v e r o, ki veselje povišuje, žalost tolaži, smrt celo prijazno naredi, oznanujejo v e r o, ki vzgaja modrijane, junake, spoznavalce, mučence, device. — Oni dajejo take nauke in pravila za življenje, kakor bolj čistih in lepih še ni bilo — pa vsi oznanujejo isti nauk, učijo z navdušenostjo in uspehom: kako si bomo to dejstvo, ki je edino v zgodovini, drugače razložili, kakor da so ti preprosti možje zajemali iz višjega studenca, da so bili z nebeškim žarom razsvetljeni, z božjo močjo podpirani?

3. Sv. Duh je pričal o Kristusu s hitrim razširjanjem Jezusovega nauka v kljub največjim zaprekam, kakor tudi s čudežnim poboljšanjem človeštva, katero imamo zahvaliti le krščanstvu.

Če se je nauk krivega preroka Mohameda hitro razširjal, ni to nič čudnega, ker je on s svojim naukom vsem poželjivostim stregel, in se je oznanoval z ognjem in mečem; če so novotarije v XVI. stoletju našle dosti pripadnikov, ni nič čudnega, ker so krivoverci človeškim strastem stregli, enim dajali tuje blago, druge odvezovali od raznih dolžnosti, tretjim podpihovali njih ošabnost itd.

Vse drugače se je godilo pri prvem oznanovanju krščanstva; in vendar jih je takoj na prvi govor Petrov 3000 pristopilo v Cerkev Kristusovo, in sicer s pokoro, s poniževanjem samega sebe. Iz Jeruzalema se razširi evangelij v Judeji, Samariji — in po vsem znanem svetu; iz gorčičnega zrnca postane kmalu velikansko drevo — akoravno so si Judje in pogani prizadevali z vsemi močmi zadušiti nauk dvanajsternih oznanovalcev sv. evangelija. Neenak je boj, nasprotniki imajo bliščečo modrost in učenost, moč, pretenje, strah, ječe, tezalnice, sekire, meče, grmade. — Plačilo so lepe obljube, časti, bogastva, vsaktera posvetna veselja. S kakim orožjem pa se bojuje krščanstvo? Kaj obeta? Zaničevanje, zasramovanje, zatajevanje samega sebe, poniževanje, nesrečo, ječo, mučeniško smrt. „Ako kdo hoče za menoj priti — govori začetnik te vere — naj zataji sam sebe in vzame svoj križ in naj gre za menoj.“ (Luk. 9, 23.) „Moje kraljestvo ni od tega sveta.“ (Jan. 16.) „Vaše plačilo je obilno šele v nebesih.“ (Mat. 5.)

In uspeh tega boja med krščanstvom, judovstvom in paganstvom? Malikovalski templji, v katerih se je darovalo duhu laži, grozovitosti in sladnosti, so razdejani — sv. križ pa se zabliski na razvalinah, pod tem solncem kmalu vzcvete pravičnost, ljubezen, krotkost, potrpežljivost, ponižnost in druge čednosti krščanske. Ako vse to premislimo, ne more naša pamet drugače sklepati, kakor da se je vse to vršilo pod varstvom Sv. Duha, ki tako vedno priča do današnjega dne o božanstvu sv. vere.

II. Tudi apostoli so na trojni način pričali o Kristusu, da so popolnoma prepričani njegove božje vere, namreč: s svojimi nauki, z življenjem in svojo smrtjo.

1. S svojimi nauki so pričali o Kristusu, ker so jih oznanovali z nepopisljivo gorečnostjo ter iskali le čast in povečanje svojega mojstra. Kristusov ukaz: „Pojdite po vsem svetu, oznanujte evangelij vsej stvari“ (Marka 16, 15), „učite jih izpolnjevati vse, kar sem vam zapovedal,“ so natanko izpolnjevali. Le nauk svojega mojstra so oznanovali, nič ne pridejali, nič ne opustili, dobro vedoč, da boljšega ni na svetu. Ves takrat znani svet so prehodili in krščanstvo oznanovali. „Po vsej zemlji se njih glas razlega, in njih besede do skrajnih mej.“ (Psl. 18, 3.) Pri tem se niso dali oplašiti ne s težavami, ne s postom, ne z mrazom ali vročino, ne z žejo ali lakoto, ne ječo ali pretečo smrtjo.

Ali bi bili apostololi sprejeli nase vse to in enake težave, ako bi ne bili trdno prepričani o resnici Kristusovega nauka in o božji napravi krščanstva? Zato so neprestrašeno dajali izpričevanje s svojim naukom o Kristusu.

2. Da bo imel nauk kakega človeka dober uspeh, tedaj mora življenje pričati o nauku, učenik mora po svojem nauku tudi živeti. Učenec lažje razume, kako se mora kaj storiti, ako mojster sam to prej naredi. Če se dejanje vjema z besedo, potem šele vidimo, da je učenik o svojem pouku prepričan in zanj navdušen; in glejte, ni bilo še učencikov, ki bi tako lepouk in življenje strinjali, kakor apostoli. — O prvih kristjanih pripoveduje sveto pismo (Dj. ap. 2, 42): „Bili so stanovitni v nauku apostolov, združeni v lomljenju kruha in v molitvah“; t. j. poslušali so radi nauk apostolov, po njem uravnali življenje, radi obhajali daritev nove zaveze ter se krepčali s Telesom Gospodovim in z molitvijo. Nadalje se bere: „Množina vernih pa je bila enega srca in enega duha, tudi nihče ni rekel o tem, kar je imel, da je njegovo, ampak vse je bilo med njimi vseh... Ni ga bilo ubogega med njimi; ker kolikor jih je bilo, ki so imeli njive ali hiše, so prodali ter prinesli ceno tega, kar so prodali, in položili k nogam apostolov.“ (4, 32.)

Lepše hvala ni treba dajati prvim kristjanom, kakor je v teh kratkih besedah. Pa tudi kaj more služiti k večji časti vodnikov te družbe? Kakršni pastirji, taka čreda. Če so se že od apostolov izpreobrnjeni kristjani tako odlikovali, koliko bolj še tisti izvoljeni, o katerih Kristus govori: „Vi ste luč sveta, vi ste sol zemlje.“ (Mat. 5, 13, 14.) In tako je bilo v resnici: kje se še zdaj najde tako živa vera, kakor pri apostolu Petru, kje tako neutrudljiva gorečnost v službi božji, kot pri sv. Pavlu, tako goreča

ljubezen kot pri sv. Janezu, tako zvesto izpolnjevanje dolžnosti, kot pri vseh apostolih?

In tako so apostoli v vsem svojem življenju — med vsemi težavami in nevarnostmi, katere jim je Zveličar v današnjem evangeliju napovedal, najjasnejše pričali za Kristusa.

Najveličastnejše izpričevanje pa so dali s svojo smrtjo. Lepše o svojem prepričanju in dobri stvari pa noben ne more pričati, kakor če se ne boji zato tudi življenja dati. Zakaj vsak, le redke so izjeme, si želi dolgo življenje ohraniti, od kralja, ki ga tisoč veselic veže na svet, do berača, ki jih ne pozna, od majhnega otroka, do priletnega starčka. Kdor torej prostovoljno to žrtvuje, kar vsi ljudje najbolj cenijo, kdor se celo grozovite, mukepolne smrti ne boji ter svoj nauk potrdi z lastno krvjo, ta ima gotovo nepremakljivo prepričanje o svoji dobri stvari. — Tako izpričevanje je dal začetnik naše sv. vere, tako so dali apostoli o svojem mojstru; zakaj vsi, razen sv. Janeza, ki je bil pa tudi v vrelo olje vržen, so umrli kot hrabri vojščaki Kristusovi mučeniške smrti. Peter je bil za Nerona križan, Pavel obglavljen, Jakob starejši, brat Janezov, s strehe templove pahnjen, Jernej odrt kože, Simon prežagan . . . vsi so na razne načine pomrli ter tako izpričevali svojo gorečo ljubezen do Jezusa.

K čemu naj nam služi to izpričevanje Sv. Duha in apostolov o Kristusu?

Ker ni nobenega dvoma o resničnosti in božji napravi sv. vere, zato moramo tudi mi izpričevanje dajati za Kristusa, z naukom, dejanjem in, če bi bilo treba, tudi s smrtjo. — Vsak človek sicer nima poklica postati poseben učenik krščanstva, a v nekem pomenu to lahko sleherni stori: glej, ti imaš otroke, te poučuj pridno o Bogu in njegovih lastnostih, vcepi jim poglavitne resnice sv. vere v mehko srce, ako hočeš uživati kdaj nad njimi veselje. Starši krščanski, soseben dandanašnji je to vaša dvojna dolžnost, ker mi duhovni vsega (posebno v šoli v kratko odmerjenem času) ne moremo storiti. Glej ti imaš posle, te svari pred potom hudobije, in ako so zabredli nanj, pripelji jih zopet z resnobo in ljubeznijo očetovsko nazaj. Imaš prijatelja, opozori ga prijazno na napake in svetuj mu dobro. — Je tvoj mož lahkomišeln, predočuj mu z ljubeznjivo besedo njegove zanemarjene dolžnosti, je tvoja žena jezična in zbadljiva, uči jo z molčanjem in potrpežljivostjo; najdeš nevednega, pouči

ga, žalostnega, tolaži ga; potem izpričevanje daješ o Kristusu s svojim naukom. Pa uravnaj tudi sam kakor apostoli svoje življenje po takih naukih, da boš s tem pokazal, kako ljubiš Boga čez vse, kako njemu zvest ostaneš v veselju ali trpljenju — enako apostolom; potem boš tudi v svoji smrti pričal o Kristusu, ne bo ti treba trepetati ter obupavati, kakor mnogim; ti boš pokrepčan po sv. zakramentih z vero, upanjem in ljubeznijo govoril: Jezus, tebi živim, tebi umrjem, tvoj sem živ in mrtev. Amen.

Anton Žlogar.

Priložnostni govori.

Govori krščanskim materam o vzgoji.

(Sestavljeni po naročilu prevzvišenega knezoškofa dr. A. B. Jeglič.)

G. Kaj bo iz mojih otrok?

1. O poklicu.

Jaz jetnik v Gospodu vas prosim,
da spodobno živite po poklicu, h ka-
teremu ste poklicani. Efež 4, 1.

Dolgo časa smo govorili o vzgoji. Morda vse besede ne bodo imele zaželenega uspeha, vendar se mi dozdeva, da se je marsikatera mati navzela potrebne resnobe, da se zaveda materinske časti, pa tudi materinske odgovornosti. Recimo za vse dobro: Čast Bogu! Če komu, treba je zlasti odgovorjteljem prositi Sv. Duha za dar krščanske modrosti.

Preostaja nam, ljube matere, tedaj še eno poglavje: kako otroke preskrbeti, da bodo mogli primerno živeti, ko očeta in matere več na svetu ne bo. Koliko skrbi prizadeva dobrim materam ta misel: kaj bo iz mojih otrok? Dejala mi je nekdaj neka dobra mati: „Spati ponoči ne morem, tako me skrbijo otroci.“ Pa takih mater je več!

Govori, ki jih bom to leto imel, bodo predvsem obravnavali vprašanja, kako otrokom pomagati do dela in jela, da ne bodo drugim ljudem v napotje, in sebi v pokoro. Zakaj gotovo je, da pomanjkanje, revščina ni samo bridko breme, ampak je tudi priložnost za veliko grehov. — Danes govorimo o poklicu, in sicer:

1. O poklicu sploh.
2. O prihodnjem poklicu tvojega otroka.
3. Ali bodo tvoji otroci vsi dobili dosti kruha?

1. O poklicu sploh. Kaj je to poklic? Pod to besedo razumemo, da je kdo za kak stan posebno sposoben, ali pa, da se peča kdo s kakim posebnim delom, če je že sposoben ali ne. Beseda poklic namiguje, da je človek v kak stan poklican. Kdo ga pa pokliče? Bog sam! Da, ali ga Bog v resnici pokliče?

Bog je postavil čudovit red za solnce, luno in zvezde; Bog je določil red za zelišča na zemlji, kako naj rastejo, cvetejo, sad rodijo; Bog je odločil živalim gotova opravila, tako, da ima vsaka svoje posebne lastnosti pa tudi posebne namene v stvarstvu božjem. Recimo: vol in konj pomagata delati, krava daje mleko, čebela nabira med itd. Kamorkoli se ozreš v naravo, povsod vidiš modro roko božjo. V tem te potrjuje katekizem, ki te uči, da Bog vse ohranjuje in vlada. Prelepo pa je o tej božji previdnosti govoril naš Zveličar, ko je rekel: „Nikar ne skrbite, kaj boste jedli in kaj boste pili... saj nebeški Oče ve, da vsega tega potrebujete... Povem vam, da las ne pade z vaše glave brez vednosti nebeškega Očeta.“

Verska resnica je torej, da Bog vse ohranjuje in vlada, torej tudi človeka. Vlada pa drugače brezumna bitja, drugače človeka, ki ima pamet in prosto voljo. Bog ravna s človekom tako, kakor ravna te matere z odraslimi otroci. Ti si znajo že sami pomagati, pa še vam pomagajo rediti in vzgojiti druge manjše otroke.

Tako je človek izučen pomočnik, ki sodeluje, da se spopne na zemlji božji nameni. Zato Bog porazdeli ljudi po raznih stanovih, da vsakdo najde delo in jelo.

Človek je ustvarjen za delo. „Kakor je tič ustvarjen za letanje, tako je človek ustvarjen za delo.“ Božja volja je, da vsakdo kaj poštenega dela, tudi tisti, ki mu sicer ničesar ne manjka. Tudi milijonar mora delati. Delo je kakor neki misijon; pogledajte postopača, pa vidite nasledke lenobe. Čisto resnično je: lenoba je vseh pregreh grdoba. Prav posebno pa mora delati tisti, ki nima kaj jesti. Pri takem delu zasluži jelo, kakor pravi sv. Pavel: „Kdor ne dela, naj tudi ne je!“

Tako je ves svet kakor ura, ki ima veliko koles in kolesec; vsako kolesce ima svoje opravilo. Če le eno prav ne dela, ura

zastaja. Tako je človek kolo v svetovni uri — nekaj mora delati. On dela navidez zase, pa obenem dela tudi za druge. Koliko ljudi je, recimo, treba, preden se sezida hiša: zidarja, kovača, mizarja, kleparja . . . vsak teh rokodelcev je nekaj zaslužil za se, s svojim delom pa je koristil drugim.

Vendar Bog ne odloči tako dela, kakor v tovarni delavski vodja, ki ukaže in pokaže, kaj naj dela ta ali kaj dela oni. Bog da le veselje do kakega poklica, potrebne zmožnosti, napelje razmere tako, da kdo lahko svoj cilj doseže. Ker ima človek prosto voljo, to božje vabilo lahko vsprejme ali pa zavrže; on lahko poklic spopolnuje, ali ga pa tudi zgubi, ker se noče vrednega skazati za ta poklic. Drevo na vrtu navadno raste po koncu, zmeraj pa ne, včasih zraste krivenčasto; temu se opomore, če gospodar drevo lepo povezuje in obrezuje. Tak vrtnar mora biti človek, da sodeluje z božjimi darovi in milostmi. (Si non es vocatus, fac, ut voceris.)

Zgodovina nas uči, kako je božja previdnost v raznih potrebah tudi obudila može, ki so bili zlasti za tisti čas velika dobrot. (V Lutrovem času sv. Ignacij.)

Poglejmo sedaj nekaj raznih poklicev!

a) Prvi, splošni poklic za vsakega človeka je, da služi Bogu. „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše in vse svoje moči. — To je prva in največja zapoved!“ Da je to prva in največja zapoved, je treba na glas poudarjati, kar svet velikokrat misli, to je zadnja zapoved. Iz te zmote izvira veliko trpkosti, nezadovoljnosti, nepoštenosti in siromaštva. „Kako grenko je zapustiti Gospoda Boga.“ „Peccatum facit miseras gentes.“ Temu poklicu, Bogu služiti, se ne sme nihče odtegniti, ker Bog ostane naš Gospod, če hočemo ali nočemo. Apostol pravi: „Pobožnost je za vse dobra; ona ima obljubo tega in prihodnjega življenja. Kaj se to pravi: tega in prihodnjega življenja? Pobožnost ne prinese samo nebes, ampak stori, da se vsi drugi poklici vestno izpolnujejo.“

Vsako delo zahteva nekaj truda, nekaj zatajevanja. Včasih je pa delo naravnost mučno in naporno. Zato je zmeraj nevarnost, da se človeka poloti pri delu površnost, če ga nekaj ne vleče in priganja k pridnosti in zvestobi. Zato drugače dela veren kristjan, drugače delavec brez vere.

Veren kristjan se zaveda, da je Bog njegov nadzornik pa tudi plačnik, zato dela z dobrim namenom, v čast božjo, zvesto in pošteno, ne samo na „oko“, ampak kakor Gospodu, V misli, da je delal sv. Jožef, da je delal naš Zveličar, posebno v zavesti, koliko je naš Zveličar trpel, najde moč, da prenaša tudi težko delo. On se ravna po pregovoru: Moli in delaj. Delavec brez vere pa pravi samo: delaj! Boga ne pozna, na večnost ne misli, zato je umevno, da ga spremljajo samo posvetni nazoni skozi življenje. V njegovem srcu kaj hitro poženejo kali nezvestobe, površnost, pa tudi skrajna nepotrpežljivost, če mu ne gre vse po volji.

Povsod vidimo, da je jako malo poštenih delavcev, malo zvestih poslov, pač pa veliko nezanesljivih rokodelcev. Vse to je nasledek verske mlačnosti!¹ Kar nekaj veselega je, če se zadene na v resnici poštenega, vestnega človeka. Kje naj takega iščemo? V vrstah onih, ki molijo rožni venec in pristopajo k angelski mizi. Ne pravi sv. pismo zastoj: Izpolnui zapovedi; to dela človeka popolnega... Izpolnjevanje zapovedi božjih je prva potrebna naloga v vsakem stanu.

Avstrija je imela pred nekaj leti jako delavnega finančnega ministra dr. Steinbacha. Ko so ga vprašali, kje dobi toliko moči, da more tako naporno delati, odgovoril je: „V tem, da grem vsak dan k sv. maši!“

b) Pri vojakih so nekateri vodniki, drugi prostaki. Tako so tudi za službo Gospodovo nekateri prav posebno poklicani, to so duhovniki. Dočim navadni verniki takorekoč obenem z drugim delom skrbè za svoje dušno zveličanje, imajo duhovniki izključni namen, voditi ljudi k večnemu življenju. Zato se zahteva od njih več poklica, več vneme kakor od drugih vernikov. Jezus je sv. Petra, preden mu je izročil ključe, trikrat vprašal: „Simon, Jonov sin, ali me ljubiš?“ Zahteval je od njega več ljubezni, kakor od drugih.

c) Za duhovniki imajo neko prednostno mesto v službi Gospodovi — redovniki in redovnice. Da bi jih razne zmote ne odvrčale od ljubezni božje, zaobljubijo tri evangeljske svete: vedno devištvo, radovoljno uboštvo in pokorščino pod duhovnim predstojnikom. Posvetnjakom se zdi delo, ki ga opravljajo redovniki, nepotrebno. Tukaj se izpolnjuje izrek sv. Pavla, „da ponaturni človek ne razume, kar je božjega.“ Sami niso

¹ „Nujna posledica materializma je etičen anarhizem.“

nikdar dovolj češčeni, nikdar ne prejmejo dovolj voščil, naslovov in križcev... Nekoliko ponižne molitve v čast troedinega Boga, Stvarnika vsega, tistega, katerega noč in dan molijo angeli v nebesih, jim je brž preveč! Posvetnjaki prezro, da je ljubezen do Boga prva čednost, iz katere izvirajo vse druge — da je to posebno neusahljiv studenec požrtvovalne ljubezni do bližnjega. Zato gredo redovniki kot misijonarji v tuje kraje, redovnice kot učiteljice za zanemarjene otroke, ali kot strežnice za bolnike... Priznati se mora, da je redovništvo najbolj žlahten cvet katoliške vere...

Nismo tega brez namena poudarjali, ker smo opazili, da se ne zdi včasih kaki materi dovolj častno, če hoče njena hči v samostan, dočim bi morala biti čez vse vesela takega junaškega sklepa. Tudi mi je tožil neki duhovnik, ki mora to vedeti, da zelo primanjkuje med ženstvom pravih redovniških poklicev.

c) Od drugih stanov imajo nekateri prav poseben važen družabni pomen: tako zakonski, učiteljski, zdravniški stan. Iz slabih zakonov izvira vse hudo.

d) V nekaterih stanovih se mora bolj delati z glavo, po drugih z roko. Delo z glavo zahteva veliko šolanja, kar seveda stane tisočake, zato se pa tako delo ceni višje in plačuje dražje, kar vse prinese več časti, manj napornega dela, pa vendar več denarja.

Delo z roko je navadno bolj utrudljivo in se plačuje slabše. Ni pa delo z roko nič manj spoštljivo, nič manj potrebno — vzgojilno pa še mnogo bolj kakor delo z glavo. Delo z roko: rokodelsko, kmečko delo se sedanje čase premalo ceni. Pa kaj bi bili brez takega dela? Sicer je pa takega dela samo z roko kaj malo. Zidarju, ki malto dela; delavcu, ki kamen tolče — takim res ni potreba veliko vedeti; za rokodelstvo pa je treba čim dalje več znanja. Za kmečko delo ravno učenosti ni potreba, pa neroden hlapec tudi pri kmečkem delu nikamor ne pride; kmečki gospodar pa potrebuje več pameti in razsodnosti kakor delavec v marsikaterem drugem stanu.

To je nekaj pregled o stanovih.

Zakaj smo vse to tako natančno razložili? Zato, ker vem matere, da vas to zanima. Kolikrat je že katera mislila, kaj bo iz sina, ali hčere.

Za vsak stan je treba predpriprave, kar se tiče znanja. Ta predpriprava se ima dovršiti v šoli do 14. leta. Dober šolski

pouk, pa tudi pridno učenje v šoli je sedanji čas koristno in potrebno. Učenec lenuh je že prvi začetek pokvaril.

Treba je pa tudi primerne vzgoje v domači hiši. Ali ne berete večkrat v „Domoljubu“, kako iščejo mojstri učencev vajencev, pa večinoma vsak pristavlja, da bi rad mladeniča poštenih, dobrih staršev? Trmasti otroci ne bodo nikjer obstali, ker povsod je treba pokorščine; lažnivih in tatinskih se tudi vse boji, samo orožniki jih imajo radi; za lene nihče ne vpraša; zmehkuženih ne iščejo, ker takim je vsaka služba pretežka, vsaka beseda preveč, vsaka hrana preslaba; zapravljivi bodo nazadnje siromaki — njihov očem je na starost župan; otroci, ki že mladi popivajo, se bodo vtopili v pijači; razbrzdani otroci se bodo ubili z nečistim grehom.

Vse take čaka več ali manj žalostna prihodnjost. Otrok brez vzgoje je kakor staro kolo, iz katerega se nič prida ne napravi, naj se popravlja kakor se hoče. Upam, da ste vse matere prepričane, da je gola resnica, kar je govoril Kristus: „Skrbite najprej za božje kraljestvo in njegovo pravico, vse drugo vam bo privrženo!“

2. Torej, kateri poklic si bo izbral vaš otrok, ali pa, kateri poklic boste izbrali vi za svojega otroka?

Kar se tiče duhovniškega, redovniškega in zakonskega stanu — se ti nastopajo že v zrelejši starosti, zato imajo otroci pravico, da se sami odločijo. Starši nimajo pravice, kar se teh stanov tiče, ne siliti otroke, pa tudi ne jim trmasto braniti, pač pa jim pametno svetovati. Otroci so dolžni staršem vse življenje spoštovanje in ljubezen, pokorščino pa le do gotove meje. V paganskih časih je imel oče pravico dati hčer za ženo, komur je hotel — celo prodati jo je smel; temu se je Cerkev uprla in varovala ženski spol pred kruto silo in trmoglavostjo očetovo. Tudi tridentinski cerkveni zbor silenje v takih razmerah ostro obsoja.

Drugi poklici se izbirajo navadno okoli 14. leta ali pa še prej, ko otroška pamet še ni dozorela. Gre se tu v prvi vrsti za vsakdanji kruh, zato imajo starši tukaj navadno prvo besedo. Seveda volitev ni zmeraj lahka.

Vpoštevali bodo starši svoje premoženje, kakšna je moč in starost dečka, do kaj ima mladenič veselje, koliko je nadarjen, kje bo prišel prej do trajnega in gotovega zaslužka, kje bo manj nevarnosti za njegovo dušo. O vsem tem bosta oče in mati skupno

preudarjala in skupno odločila — pa tudi molila. Zakaj kar se z molitvijo prične, se navadno dobro in srečno prične.

Če imajo kmečki starši dovolj premoženja, je to velika dobrota. Ne staršem, ne otrokom ni treba veliko misliti, kam se bodo vtaknili. Delajo kot člani domače družine na polju, kjer se dela ne manjka; ko pa odrastejo, smejo pričakovati primerne dote — pa je vse rešeno. Pa koliko je takih očetov, ki bi bili tako s tisočaki založeni? (Pri nas menda nobenega; pa tudi, kjer je denar, je precejšnje vprašanje, če bodo znali otroci doto, za katero niso posebno trpeli, prav obrniti.)

Tudi pri trdnih hišah morajo iti nekateri s trebuhom za kruhom po svetu.

Omenimo nekatere napake, ki se gode večkrat, kadar se izbira poklic otroku:

Premalo se gleda v prihodnost... Pri nekaterih obrtnih se zahteva precej znanja in precej denarja, če hoče kdo samostojen mojster postati, recimo ključavničar, usnjar, kamnosek... Včasih se jih zaleti veliko v en poklic, preveč, potem pa dela nimajo. Kako je to hudo, delati zna, pa ne imeti dela. Po kmetih je zmeraj preveč dela, pri obrtnikih pa ni zmeraj tako. Zadnjič sem se v Lj. četrť ure mudil v neki delavnici; pa v tem kratkem času sta prišla dva mlada človeka vprašat, če imajo kaj dela.

Napaka je tudi, da se hočejo izbrati previsoki poklici. Mati hoče, da bi hči nosila klobuk, oče želi, da bi sin bil vsaj kak pisar. Kolika neumnost! Dimnikar je sicer umazan in črn, zasluži pa več kot marsikateri drugi. Zaničuje se preveč kmečko delo, kako bi bil kmet najbolj zadnji na svetu, kar pa ni res! Kaj pa ima kmet dobrega? Precej, samo kmetje tega ne spoznajo. Svojo hišo, zdravje, lahko moli in pošteno k sv. maši gre; poletu pač trpi, pa se pozimi oddahne; nikoli se mu ni treba bati, da mu bo dela zmanjkalo; sam svoj gospod je — res gospodar; na starost ima vsaj peč, če se tudi starim zmeraj ne godi dobro. Še najbolje preskrbiš otroka, če ga moreš pripraviti na grunt, in če je tudi bolj skromno premoženje. Saj bi rada — si misliš. Le vztrajnosti je treba, človek lahko več stori, kakor misli — samo misliti in delati je treba. Kajpada hčere ne morejo same odločevati — pač pa mladeniči. Mladeniči brez poguma pa res niso nikaki mladeniči.

Najslabše skrbi za otroke, kdor jih nič ne uči. Če nima otrok dela doma, naj gre takoj služiti. Najbolj se to vidi v šoli,

kako pohajkovanje vpliva na dušo otrokovo. Dninar biti ali v tovarno hoditi — tudi ni Bog ve kaj. Moški za obleko še zaslužijo, tudi še za pijačo poleti — pozimi pa stradajo. Tovarna je posebno za kmečka dekleta za nič. Koliko bi bilo pametneje, če bi 15 let stara hči šla za deklo služiti. Ostala bi zdrava, čvrsta in več bi lahko prihranila kakor v tovarni. Izkušnja uči, da so kmečke dekletke najboljše varčevalke. Če katera želi, da bi se o svojem času omožila, da bi ji ne bilo treba zmeraj služiti, ji tega prav nič ne zamerim; tiste dekletke, ki varčujejo iz tega namena, so navadno najboljše dekletke, pa tudi najbolj modre in pametne ženske, veliko boljše kot tiste, ki se z gizdavostjo moškim nastavljajo. Sicer je pa resnica, da je hčere mnogo težje preskrbeti kakor mladeniče, zato bomo pozneje še govorili o vzgoji ženskega spola.

3. Ali bodo prišli vsi otroci do kruha? Da, ko bi imela samo enega, bi bila pač majhna skrb — pa jih je osem, deset, dvanajst. To je kaj drugega... To je delo! To so troški! Že sedaj, kaj pa bo!

Matere! ne pozabite, da za vaše otroke ne skrbite samo vi, ampak tudi Oče nebeški. In vaši otročiči vsak dan sklepajo ročice in molijo k temu Očetu: „Oče naš! — daj nam danes naš vsakdanji kruh!“ Kaj menite, da bodo ti otročiči molili zastonj? Res je to, da je ob tej draginji skrb za družino mučna skrb... Pa le obupavati ne!

Spominjam se, da sta mi že dva očeta z velikimi družinama rekla: „Vse Bog da!“ Kako lepa beseda! Kako spoštljivo zaupanje v Boga Očeta!

Če pogledamo v župne knjige, najdem, da so bili pred 50 leti tudi starši, ki so imeli deset, dvanajst otrok. Pa zraven je zapisano: Pri enem „oženjen v P.“; pri drugem „na Koroškem“; pri tretjem „v Ameriki“; pri četrtem „umrl“; pri petem „omožila“ itd. Doma je ostal res le eden, drugi so se razšli kakor tiči iz gnjezda. Godi se enim boljše, drugim slabše; najslabše otrokom, katerih starši so bili — pijanci.

Torej poguma ne izgubiti! Najprej morate sami delati, kakor neka modra, pa precej premožna kmečka gospodinja, ki je rekla: „Zgodaj jih moram začeti razkopavati, da nazadnje ne bodo vsi doma tičali.“ Če boste delali sami, si boste pridobili božjo pomoč; takemu, ki drži roke križem, tudi Bog ne bo pomagal. Zaupati morate pa tudi v svoje otroke.

Bodite prepričane, da tiči v rokah vaših otrok veliko bogastvo, samo učiti jih je treba, da bodo gibale. In več ko je otrok pri hiši, boljši otroci bodo. Na roke, ki so znale ceniti skromne drobtine kruha, ki ste ga jim vi rezali v mladosti, se smete zanesti, da bodo znale kaj delati in trpeti. „Če opazujem ljudi, ki kaj naprej pridejo, in tiste, ki v človeški družbi propadajo, vidim — tako pravi neki učen pisatelj¹ — vidim, da se povzpensajo taki, ki so nosili coklje, propadajo pa ljudje, ki so nosili čizemčke.“

Če tudi gre večkrat trda za skorjico kruha, vendar tako trda ne, kakor včasih razvajeni ljudje mislijo. Velikrat so pa svojih nadlog ljudje sami krivi, ker hočejo srečo sebi in svojim otrokom kovati kakor tisti prevzetneži, ko so zidali babilonski stolp — brez Boga, po svoji volji — celo zoper Boga.

Materi! le z grehom si ne pomagati! Z grehom boste malo prišle navzgor — pač pa navzdol! Ne godrnjajte radi obilnih družin, da vse vaše materinske skrbi ne bodo v brezdno vržene. „Zakonska žena — pravi apostol Pavel (I. Tim, 2. 15) — bo z rojenjem otrok zveličana, ako ostane v veri in ljubezni in posvečenju z zdržljivostjo.“ V veri pa ne bi ostala tista, ki bi se na pregrešen način branila otrok. Tisti Bog, ki jih da, jih lahko tudi vzame. Marsikatera mati-godrnjavka je nazadnje prišla ob vse otroke, da ni imela niti enega več, ki bi ji na smrtni postelji prižgal mrtvaško svečo.

Več ko imaš otrok, večje bo tvoje plačilo, če jih „vsprejmeš v Kristusovem imenu“ — pa tudi več očenašev se bo zmolilo za tvojo dušo po tvoji smrti. Amen.

J. Mikš.

Velikomestno dušno pastirstvo.²

Med najvažnejše sodobne probleme spada pač velikomestno dušno pastirstvo. Mesta so zakrivila mnogo socialnega zla. Slabo dušno pastirstvo n. pr. je eden glavnih vzrokov današnjih kritičnih

¹ Kardinal Mercier: Die Pflichten des Ehelebens, p. 31,

² Razprava „Velikomestno dušno pastirstvo“ je poročilo o knjigi: Großstadtseelsorge. Eine pastoraltheologische Studie von dr. Heinrich Swoboda. S tremi statističnimi tabelami. Regensburg. I. izdaja. 1909. II. izdaja. 1911. — Str. 452. Založil Friderik Pustet. — Broš. M 6—, vez. M 8—. Obenem razpravlja članek o tvarini, katero mora obravnavati pridigar v mestih.

razmer v Franciji. V mestih se gorostasno širi verska mlačnost in tudi brezverstvo. Ne pretiravamo, če zatrjujemo, da še nikdar ni bilo hujšega odpora proti krščanstvu kot je dandanes v mestih.

Premišljujmo le o idealu krščanskega življenja, kakor nam ga kaže prva Cerkev, in takoj spoznamo, da življenje v mestih ni niti senca pravega krščanstva. Cecilij pravi o prvih kristjanih: „Po dogovorjenih znakih se spoznajo med seboj... Zovejo se brate in sestre.“ (Octavian: Minucij Feliks, pogl. 9.). Take razmere je povzročilo tedanje dušno pastirstvo.

Zato je pač tudi sedaj zelo aktualno vprašanje o mestnem dušnem pastirstvu. Profesor dr. Swoboda je prvi razpravljal o tem vprašanju in Böglin¹ imenuje njegovo delo „monumentalno delo“, ki ima pomen za celo krščanstvo.

Pravo načelo uspešnega dušnega pastirstva je, kakor lepo dokaže pisatelj, skrivnost osebnega stika dušnega pastirja z verniki. To je ona skrivnost, ki se tako krasno kaže v starokrščanskih občinah (o. c. V.). (Primerjaj klasično poljsko delo: Ks. Maryan Morawski T. J.: *Świętych Obcowanie*, Krakow, 1904.)

Dušno pastirstvo nam mora biti sveto, ker ga je pričel Jezus Kristus. Učil, trpel in umrl je Gospod kot dušni pastir. Občeval je Odrešenik z ljudstvom, obiskoval družine, zlasti grešnike (Primerjaj: Meschler Moritz S. J.: *Gesammelte kleinere Schriften*. I. H. Zum Charakterbild Jesu, 2. Aufl., str. 56—61).

V sledeči razpravi bomo poročali o ideji in vrednosti dušnega pastirstva, o dušnem pastirstvu v velikih mestih in o idealu velikomestnega dušnega pastirstva.

I.

Čudovito so narasla v zadnjih 70 letih mesta. Vsako mesto, ki šteje nad 100.000 prebivalcev, je že veliko mesto. Vsa velika mesta evropska, brez ruskih, štejejo 50.000.000 prebivalcev.

Moderna velika mesta se ločijo od starodavnih mest: Babilona, Rima, Jeruzalema in drugih. „Narodni Grki niso poznali velikih mest“ (Bücher, *Entstehung der Volkswirtschaft*, str. 365, citat Swoboda o. c. 3). — Stari Rim je prvo veliko mesto, a ne kot industrijsko, temveč kot središče starodavne kulture (Swoboda o. c. 3). —

¹ Msgr. Eugen Böglin: *Die kommende Kirche in Frankreich*. Freistatt. leto 2, št. 52 in leto 3, št. 1—6.

Kot danes velika mesta, tako je poznal starodavni Rim že kapitaliste in proletarce. Slednjih je bilo za časa Cezarja 600.000 (Swoboda o. c. 3). — Srednji vek tudi ne pozna velikih mest.

Devetnajsto stoletje je stoletje industrije in prometa. V tem času so se razvila tudi velika mesta. Največ jih je v Nemčiji, kjer je že vsak peti človek velikomeščan.

Velika mesta združujejo vse, kar ustvarja narod na gospodarskem in duševnem polju. V mestih se na vseh poljih veliko producira, a ne sorazmerno konsumira. Prebivalstvo zato hoče svetovnega trga, da vse, kar preostane, razproda.

Na prvi pogled bi mislili, da je v velikih mestih pastirovanje lažje, ker so ljudje bolj skupaj, kot na deželi. Dejansko je dušno-pastirsko delo v mestih težavnejše in napornejše kot na deželi. — Ali tvorijo življenjski pogoji velikih mest že samiposebi načelno oviro dušnemu pastirstvu? To vprašanje se nam skoro nehote uriva. Namen dušnega pastirstva je nadnaravno čednostno življenje. Moderni izobraženci in delavci trdijo, da se nadnaravni in naravni interesi ne dajo združiti, da sploh nadnaravno ne biva. — Na treh kulturnih poljih se pa kaže, kakor se lepo razvidi iz izvajanj Swobodovih, da so nadnaravni in naravni interesi neločljivo združeni, in sicer v umetnosti, na socialnem polju in v znanosti (o. c. 16—40).

Katoliška Cerkev je vedno gojila umetnost. Veljavno je načelo: Čimbolj cvete praktično katoliško življenje, ki ga podpira dušno pastirstvo, tembolj se razcvita tudi umetnost (Swoboda o. c. 18). — Naloge, ki jih stavlja religija umetnosti, so najmonumentalneje. Zgodovina umetnosti govori o pomenu vere za umetnost, o religioznih umetniških delih.

Za socialno blagostanje je Cerkev vedno skrbela. Socialno delo je v najtesnejši zvezi z dušnim pastirstvom. „Socialno delo krščanstva je odvisno od pravega, intenzivnega dušno-pastirskega delovanja kot uspeh od predpogojev“ (Swoboda o. c. 21). Zgodovina dušnih pastirjev in socialnih delavcev to jasno dokazuje. Najboljši dušni pastirji so bili obenem najbolj pridni socialni delavci: sv. Karol Boromejski, Hofbauer, škof Ketteler, Olier, sv. Vincencij Pavlanski, Leon XIII. in drugi.

Cerkev po svojih učenjakih goji znanost — božjo, versko. Da! Filozofija in teologija „perennis“ je naša čast — naš večni spev Bogu. — Moderna znanost ni ničesar dognala, kar bi

izpodmaknilo temelje krščanstva. Med vedo in razódetjem ni in ne more biti nobenega nasprotstva.

Nekateri novodobni učenjaki niso nasprotniki krščanstva, pač pa ne morejo trpeti teološke metode. Zakopani so v svojo empiriško zgodovinsko metodo, da jo smatrajo za edino veljavno, da za svojo rešitev. Vprašamo: ali sta bila Aristotel in Tomaž Akvinec nazadnjaka? (Swoboda o. c. 24).

Katoliški teolog je svoboden kot jurist, ki ne sme na nobeni visoki šoli učiti anarhizma, kakor matematik, čegar znanost tudi ni brez predpostav.

Leon XIII. in Pij X. sta najlepše strnila dušno pastirstvo s katoliško umetnostjo in znanostjo ter s socialnim delom v svojih preznamenitih okrožnicah.

II.

Dušno pastirstvo je po božjem ukazu za vse stanovce in vse narode in kraje. Načelnega nasprotstva ne more biti med interesi meščanov in med težnjami dušnega pastirstva. Velika mesta iščejo naravnih koristi, dušno pastirstvo nadnaravnih.

Potrebni so gotovi pogoji za uspešnejše dušno pastirsko delo. Duhovniku je potrebna milost poklica, potem stanovske milosti in sodelovanje z njimi. Te milosti nazivlje Swoboda (o. c. 42) nadnaravni, previdnostni (providencielni) temelj duhovnikovemu delu. K tem milostim se pridružijo še oblast: grehe odpuščati, posvečevati, pridigovati, zakramente deliti.

Bolj naravni, osebni pogoji so: teološka izobrazba, previdnost, modrost, izkušnja, gorečnost za čast božjo in zveličanje neumrjocih duš.

Zunanji pogoji dušnega pastirstva: rezidenca, poznanje župnije in složno delovanje z drugimi duhovniki-pomočniki.

Vseučiliški profesor dr. Swoboda opozarja na zgodovino dušnega pastirstva v velikih evropskih mestih: Parizu, Londonu, Berolinu, Dunaju, Rimu i. dr. — Svetovna zgodovina samo omenja nekatere večje dušne pastirje in njihove uspehe. Katoliške duhovne čaka prelepa naloga, opisati celotno dušno pastirsko delo katoliške Cerkve. Takega dela pa dosedaj še nimamo. Swoboda je pričel s tako zgodovino. Prehodel je sam večja mesta, proučil razmere ter svoja opazovanja objavil. Ta opazovanja so za slehernega jako poučna.

Zakaj je izvedla Francija ločitev Cerkve od države? Več je vzrokov, ki so pospešili in skoro nujno zahtevali to ločitev. Eden je gotovo tudi slabo organizirano francosko dušno pastirstvo, zlasti še v večjih mestih, predvsem v Parizu — srcu Francije. — Ob koncu 18. stoletja je štel Pariz 600.000 prebivalcev, danes pa štiri milijone. Toda župnij ni nič več in cerkva je ravnotoliko danes kot pred 100 leti.¹

Duh separatizma in reprezentacije je ubil dušno pastirsko delo v Parizu. Če premišljujemo žalostno sliko, kakor jo je po virih in lastnem opazovanju sestavil pisatelj Swoboda in spopolnil Böglin, uvidimo, da je tudi slabo dušno pastirstvo krivo hude krize na Francoskem. Velikega razločka ni med starim Parizom (pred revolucijo) in modernim (po revoluciji).

„Prodire in populum“ teh besedi noče umeti francosko dušno pastirstvo.

Bistvena razlika med dušnim pastirstvom v Parizu in Londonu je izražena v teh besedah: „V Parizu čakajo duhovniki, da pridejo ljudje k njim, v Londonu poišče duhovnik posamezne vernike. Na eni strani podoba očetova, ki pri vratih pričakuje izgubljenega sina, na drugi strani popolno načelo dobrega pastirja (Swoboda o. c. 91).

Značilno za nemško dušno pastirstvo je društvena organizacija, ki je močna opora in sredstvo za uspešno župno-pastirsko delo.

Vobče so župnije po mestih preobsežne in cerkve premajhne. V Parizu je največja župnija, ki šteje 1,210.000 duš. Povprečno število vernikov na eno župnijo je 36.329 (Glej statistiko: Swoboda o. c. 73—78.).

Zato je nujna zahteva: manjše župnije, večje cerkve in večje število cerkva!

III.

Odstraniti je treba predvsem zunanje in notranje ovire uspešnega velikomestnega dušnega pastirstva. — Župnije je treba skrčiti tako, da bo štela vsaka župnija primeroma 6000 duš, in da bo prišel na tisoč duš en duhovnik (Swoboda o. c. 325). To je ideal!

Odkod dobiti sredstev za izvršitev tega dela in odkod duhovnikov? Na drugo vprašanje odgovarja Swoboda: Apostoli

¹ Böglin, I. c. I. III., 36 str.

najdejo vedno naslednikov (o. c. 321). — Delitev župnij pa je neobhodno potrebna. Župnija s 100.000 verniki je „monstrum“. Potrebna sredstva za odpomoč se morajo na vsak način dobiti.

Zelo važen je osebni stik duhovščine z ljudstvom. Swoboda ga imenuje „dušo dušnega pastirstva“ (o. c. 241). Ne smemo misliti, da je to kaj novega. To načelo je postavil že Jezus Kristus. Tridentinski cerkveni zbor je prizival na to dolžnost duhovnikov. Predpisal je tudi knjigo, v kateri naj se popisuje življenje, značaj in navade ljudstva. Znan je ta „liber vitae“ — status animarum. Župnik, ki vodi to knjigo, mora poznati ljudi osebno.

Bistvo župniške službe je torej osebni stik z ljudstvom. Kakšen stik si želi Swoboda? Ne želi političnega, ne samo družabnega, ne gostilniškega, temveč onega stika, ki se peča z nadnaravnimi vprašanji duševnega življenja (Swoboda 259, 260).

Tak stik je gojil naš Gospod. Temu idealu se je približal tudi sv. Pavel. Čitajmo njegova pisma — najboljši duhovnikov „vademecum“. Sv. Pavel je zapisal besede: „Omnia omnibus factus sum“ (I. Kor. 9, 22), in to je ona skrivnost, ki jo tako vneto razlaga in priporoča pisatelj Swoboda.

Tretja zahteva velikomestnega dušnega pastirstva je: naj-intenzivnejše delo. Pisatelj Swoboda našteva zločine v mestih: samomore, razporoke, umore, nenravnost i. dr. Skrbno dušno pastirstvo bi zmanjšalo število zločinov. Izobrazba nikdar ne nadomesti religije in dušno pastirskega dela. Ko pride strast, pomaga samo misel na Boga in na večnost.

Pravi dušni pastir v vseh župnijah v škofiji je škof. Naš Gospod je vzgajal prve škofo. Sv. Pavel je zbral Zveličarjeve nauke ter naslikal v pastoralnih pismih škofoma Timoteju in Titu škofovski ideal. Pomenljive so besede Swobodove: „Duhovništvo je vsemogočno, kjer je škof povsod pričujoč“ (o. c. 279.)

Četrta zahteva za uspehe pri velikomestnem dušnem pastirstvu je hierarhija dela. Duhovnik bodi apostol, ljudski mož in mojster dela!

Pravo dušno pastirstvo se pričinja v življenju dušnega pastirja (Swoboda o. c. 341). Zgledno duhovnikovo življenje je apologija krščanstva. To vedo tudi nasprotniki. Res je, da v nobenem stanu ni toliko heroizma kot v duhovniškem.

Pisatelj omenja več vrst posebnega dušnega pastirstva, n. pr. dvorno dušno pastirstvo, vojaško, bolniško, in dušno pastirstvo med drugimi stanovi.

Vojaški duhovniki so zelo vezani pri svojem delu. Potrebna je reforma postav, ki določajo meje vojaškemu dušnemu pastirstvu. Namen triletne vojaške službe ni le in bi ne smel biti izvežbati junaških vojakov, temveč vzgojiti duševno zdrave mladence in može volje in samopremagovanja. (Primerjaj poučen članek: Skrb za fante, ki gredo k vojakom, Mladost, l. IV., št. 3.).

Dušno pastirstvo v bolnišnicah ima vedno trajnejše uspehe kot dušno pastirstvo v samostojnih župnijah. (Swoboda o. c. 350).

Še bolj važna je dušnopastirska skrb za one nesrečneže, ki so ravnokar prišli iz ječ in poboljševalnic. Takih štejejo večja mesta na tisoče. Ti nesrečneži in zaničevani imajo svojo „psihologijo“ — „psihologijo hudodelcev“ bi jo imenovali. To psihologijo naj pa preštudira duhovnik ter skuša dvigniti te ljudi. Pomembno je, da je Gospod umiral na križu med dvema takima hudodelcema. Eden se je izpokoril. Zveličar mu je kot dušni pastir odpustil grehe. Drugi je ostal trdovraten.

Hvaležno je dušno pastirstvo med inteligenco. Zapomniti si moramo, da je napaka izogibati se izobražencev, češ saj so vsi brezverci, še večja napaka je, smatrati vse za sovražne Bogu, Cerkvi in duhovnikom (Swoboda o. c. 353). Zdi se, da bi lažje pritegnili k pravemu krščanskemu življenju v resnici izobražene ljudi, kajti ti raziskujejo, mislijo. Težje je z napol izobraženimi, ki si le domišljujejo, da so učeni in izobraženi. Dnevno protiversko časopisje zanje misli in dela ter jim razrešuje vsa vprašanja — Med novodobnimi izobraženci in izobraženkami je žal premalo svetopisemskih stotnikov, Cahejev, Nikodemov, Samarijank, več pa farizejev, Pilatov, Kajfov.

Dvojno naj uvažuje dušni pastir pri razumništvu: 1. duhovnik mora znati občevati z inteligenco, 2. mora vedno biti apostol in apologet z besedo in življenjem.

Za ta pouk dušnemu pastirju ne zadošča le Filoteja, treba je poseči tudi po Hiltyju, Albing Ansgarju in pred vsem po Taulerju (Swoboda o. c. 358). Samoumevno je, da mora duhovnik poznati šege in navade lepega občevanja.

Pridige za izobražence naj bodo „verba gratiae“. Advent in postni čas sta primerna, da ima tedaj duhovnik posebne

govore za može. Pridige naj bodo izvirne in dobro premišljene. Nikdar ne sme duhovnik stati na prižnici kot David v vojaški opravi Savlovi (Swoboda o. c. 355).

Pomembno je dušno pastirstvo med delavci¹ in mladeniči.

O dušnem pastirju, ki deluje med delavci, velja načelo: bodi predvsem pravi dušni pastir, goreč, ne le legalen, nesebičen, pobožen — — išči stika z delavci — — — (Swoboda o. c. 367). Dušni pastir si mora znati pridobiti zaupanje med delavstvom, Delavskim družinam naj posveti mnogo truda.

Zlasti važno pa je dušno pastirstvo pri mladini. Po otrocih se tudi vpliva na starše. Kateheza je podlaga dušno-pastirskega dela (Pij X. „Acerbo nimis“. Swoboda o. c. 387). Verouk ne sme biti le predmet poleg drugih predmetov, temveč središče ljudskošolske vzgoje.

Izredno važno je, da pritegne duhovnik k dušnopastirskemu delu v širšem pomenu matere in učiteljice. Ženski svojsko je, da ne razume le jasno izraženega, temveč zna tudi med vrstami brati s svojim srcem. Zato čuti ženska, zlasti mati, vedno versko in mora biti že po naravi dušna pastarica, duhovnica, hišna svečenica. Gorje pa, če matere (ženske sploh) izgube vero. „Dann werden Weiber zu Hyänen“ rečemo s Schillerjem.

Pri vzgoji ženstva ne smemo prezreti religioznoznanstvenih problemov. Dušni pastir naj razširja časopise, ki obravnavajo ideje materinske časti, materinsko ljubezen ter naj organizuje matere.

Dobro ve vsak dušni pastir, da so krščanske učiteljice blagoslov za otroke in občino.

Mesta vplivajo na celo deželo. „Toliko praktičnega krščanstva bomo imeli, kolikor se bo delovalo v kulturnih središčih dušnopastirsko.“ (Swoboda o. c. 450).

Kdor deluje v večjih mestih, a tudi v bolj protiverskih župnijah po deželi, bo spoznal, da so ljudje dostikrat zelo dobri, da čudovito dobri, če pridemo k njim s srcem, ki jim hoče pomagati (Swoboda o. c. 452).

Krščanstvo je posvetitev človeštva Bogu. Posvetiti pa moramo Bogu vse človeštvo, torej tudi meščane. Ne smemo se bati nobenih žrtev, kajti brez žrtev se ne zgodi nič velikega, nič trajnega na svetu. Nespametno bi bilo obupati nad velikomestnim dušnim pastirstvom. Velikomestno dušno pastirstvo se bode šele

¹ Primerjaj tudi Dr. J. Beck: Über Arbeiterseelsorge. Monatschrift für christliche Sozialreform. J. 30 in 31.

pričelo (Swoboda o. c. 40). Katoliška Cerkev tudi za mesta nima drugega programa kot „instaurare omnia in Christo“.

Ne gre pa to delo hitro. Treba je potrpežljivosti, trajne potrpežljivosti, kot je dejal msgr. Gibier (Böglin, l. c. I. III., str. 6). Tudi Gospod je tožil radi mesta Jeruzalema. „Volui te congregare“, je rekel Zveličar.

Pri vsem dušno pastirskem delu ne pomaga prav nič moralizovanje in kritikovanje, temveč le jasno, požrtvovalno, krepko delo, delo po načelih. Tudi velika mesta bo osvobodila katoliška dušno pastirska akcija.

Janko Dolenc.

Pridiga za novo mašo.

O lepoti duhovskega stanu.

Simon, Jonov sin, ali me ljubiš?

Jan. 21, 16.

Dragi v Kristusu! Naloga mi je, da vam izpregovorim besedo za današnji slovesni dan. Eden vaših sinov si je izvolil stan, kateri preseza vse druge stanove, ki je za angelske rame pretežak, a vendar tako lep, visoko cenjen, od hudobnežev pa globoko zaničevan... Častiti gospod¹... obhaja danes svojo novo mašo.

Kar je lepo, to nam ugaja, to ljubimo. In kaj je lepšega na svetu, kakor duhovski stan? Lep je odsev solnčnih žarkov, lepo je nebo z bliščečimi zvezdami, lepo je spomladno cvetje, lepa je ubrana pesem, lepo ubrano zvonjenje... Ali lepši še je duhovski stan. — Lepi so angelski kori okrog prestola nebeškega Očeta, lepa je truma svetnikov in svetnic v belih oblačilih in s palmovimi vejami, lepa je Kraljica nebes, Devica Marija... A reči moramo: lepši še je duhovski stan.

Le enega samega Sina je imel nebeški Oče, da ga je poslal na svet v naše odrešenje. Pa kakšen stan mu je izvolil? Odmenil mu je duhovski stan, hotel je, naj bo njegov Sin duhovnik po redu Melkizedekovem. Ko bi bil On, Najmodrejši, vedel za boljši stan, gotovo bi mu bil izvolil drugega — tako pa mu je izvolil duhovskega. Kdor si torej izvoli duhovski stan, izvolil

¹ Govor je veleč. gospoda župnika P. Bohinjca, ki ga je govoril l. 1900 v Predoseljski farni cerkvi svojemu nečaku Val. Zabretu, sedaj župniku v Št. Vidu nad Ljubljano,

si je ravno isti stan, v katerem je živel in umrl sam Sin božji! In ta Sin božji je zahteval od apostola Petra pred vsem ljubezen: *Simon, Jonov sin, ali me ljubiš?*

Zato umevamo veselje, ki vlada pri vernikih ob novi maši. Zato sta lahko vesela vidva, oče in mati, veseli bratje, sestre in sorodniki, saj lahko rečete: Imamo v svoji družini mašnika, ki se nas bode vsak dan spominjal pri sv. maši. Samo ta misel zadošča, da starši pozabijo vse skrbi in stroške, ki so jih imeli z novomašnikom. Veseli pa se danes tudi vsa fara, saj je minilo že toliko let, odkar je vaš zadnji rojak odpel svojo novo mašo!

Najbolj srečen pa si, gospod novomašnik! Postal si brat Kristusov, njegov namestnik, postal si naš duhovni sobrat in delavec v vinogradu Gospodovem in tudi tebi kliče Gospod: Simon, Jonov sin, ali me ljubiš?

Predragi! Da tem bolj spoznate vrednost našega poklica in občutite današnjo srečo, naj vam pokažem resnico:

I. lep je duhovski stan,

II. zato ga moramo ljubiti.

Vse pa na večjo čast božjo!

I. Slovenec se je že od nekdaj odlikoval v tem, da je spoštoval duhovski stan. Hvalevredno je to spoštovanje do duhovskega stanu. Saj je duhovski stan v resnici lep stan.

Lepota je odsev popolnosti. Duhovski stan naj bi bil torej odsev popolnosti. In to tudi je. Bog je najpopolnejše bitje. Kar je bliže Boga, tem popolnejše je. In kdo je bliže Bogu kakor duhovnik? Srednik je med Bogom in ljudmi. Služabnik Kristusov je, je orodje, po katerem Bog ljudem deli svoje milosti. Delivec je božjih skrivnosti, katere je Bog naklonil vsem ljudem za zveličanje. Duhovnik uvede novorojenčka v katoliško Cerkev, ga potrdi v sveti veri, mu odpušča grehe, ga družijo s Kristusom, ga blagoslavlja, ga mazili, ga spremlja od zibel do groba: Vsak naj nas ima kot služabnike Kristusove in delivce božjih skrivnosti. (Kor. 4. 1). Kako čestitljiv je torej duhovski stan! In ker je čestitljiv, je lep.

Lep je kmetijski stan, kdor ga prej ume, lep je trgovski stan, kdor ga prav upravlja, lep je delavski stan, kdor ga prav obrača, lep je zakonski stan, saj je posvečen po zakramentu. Ali lepši je še duhovski stan! Le poslušajte! Duhovnik pokliče

vsak dan na zemljo Gospoda nebes in zemlje, vsak dan nosi Jezusa v svoji maziljeni roki, vsak dan se sklene z Najsvetejšim, Najmogočnejšim, Najpopolnejšim. Le vsemogočna beseda božja: „Bodi svetloba!“ se more meriti z mogočno besedo pri povzdigovanju: „To je moje telo!“ Ali torej ni svet duhovski stan? In ker je svet, je lep.

(Konec prihodnjič.)

Pogled na slovstvo.

A.

1. *Prvi pastirski list novega tržaško-koperskega škofa.*

V prvem pastirskem listu se presvetli škof dr. Andrej Karlin predstavlja v izbranih besedah svojim vernikom. Iz pastirskega lista prav lepo odseva razmerje med škofom in njegovo čredo; iz njega spoznamo vzvišene misli, katerih je polna škofova duša in ki jih hoče vcepiti tudi svojim vernikom, da bi bili ž njim edini v mišljenju in delovanju, da bi živeli pravo krščansko življenje in tudi v javnosti nastopali kot prepričani katoličani. Presvetli škof opozarja, kako je dandanes težavna škofovska služba. Te težave povzročuje predvsem ona vrsta ljudi, „ki so bili sicer rojeni kot otroci katoliških staršev, vzgojeni v resnicah svete vere, odrasli pa so se odstranili in se ne menijo več ne za nauk in zapovedi Gospoda našega Jezusa Kristusa, ne za življenje po veri.“ Hujši od teh so oni, „ki menijo — zapeljani od slabih spisov in krivih učnikov — da morajo naravnost napadati Kristusov nauk in njegovo ustanovo: katoliško Cerkev.“ Težave delajo slednjič oni, „ki se čutijo zapostavljene, ločene od dobrot tega sveta, in vsled tega obupno vijejo roke, misleč, da jih je tudi neskončna Previdnost razdedinila, kakor da bi ne veljala tudi njim beseda Gospodova: „Ubogim se evangelijsko oznanjuje.“ Je pa tudi mnogo dejstev, ki dajejo novemu škofu veselo upanje. Predvsem tolaži presv. vladiko zavest, da so dobri verniki hrepeneče pričakovali novega škofa, v tolažbo so nadpastirju duhovniki tržaško-koperske škofije, „ki se zavedajo, da čim bolj redke so njih vrste, tem marljiveje treba stati na braniku zoper sovražnika, ki izkuša ljuliko zasejati med pšenico“, tolaži ga misel, da so verniki, za katere ima skrbeti, „božja lastnina“, in da bodo mučenci, po katerih krvi je porošena zemlja tržaško-koperske škofije, njegovi posebni priprošnjiki pri Bogu. Zato hoče presv. vladika s popolnim zaupanjem v Boga storiti vse, da se kraljestvo božje med verniki tržaško-koperske škofije vedno bolj utrjuje. Ogrevati hoče vernike za neskončno ljubezen presv. Srca Jezusovega in za češčenje preblazene Device Marije — Vsemogočni Bog spremljaj z obilnim blagoslovom delo presv. tržaško-koperskega škofa!

A. S.

2. *Pastirski listi l. 1911.* Kakor lansko leto (Duh. Paštir, 1910, str. 173) navajamo tudi letos prav ob kratkem vsebino pastirskih listov; saj so upravi ti listi vzorni zgledi, — tako smo poudarjali že lani — kako naj se posamezne verske resnice temeljito obravnavajo, in o katerih tvarinah naj pridigarji razpravljajo. — Prevz. ljubljanski knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič je izdal 10. februarja t. l. posebno času primerno poslanico vernikom, ki se

peča z veliko nevarnostjo in velikim zlom, katero povzročajo med ljudstvom slabi časopisi. Presv. vladika opisuje način postopanja takega časopisa in žalostne posledice; branje takih časopisov namreč pokvari v človeku um in voljo, razvname vse strasti in neti sovraštvo do dobrega in plemenitega. — Kdor podpira, bere in razširja tako časopisje, greši zoper sebe, zoper bližnjega in zoper Boga ter je sokriv vsega zla, ki ga nareja tako časopisje. — Presv. vladika po imenu navede nevarne liste in pozivlje vernike, naj se jih varujejo, vsestransko pa naj podpirajo dobro katoliško časopisje. — Kako času primeren je bil imenovani pastirski list, kaže dejstvo, da so ga naši katoliški časniki prinesli kot prilogo ali pa vsaj priobčili krajše ali pa daljše odlomke iz njega. Isto so storili tudi razni slovanski listi; češki dnevnik „Našinec“, ki izhaja v Olomucu, ga je objavil v prevodu kot uvodni članek. — Prevz. lavantinski knezoškof dr. Mihael Napotnik je že v nekaterih svojih slavnoznanih pastirskih listih razlagal dogodke iz trpljenja Gospodovega. V pastirskem listu l. 1895. je obravnaval zadnjo večerjo Gospodovo, zlasti skrivnostno ustanovitev najsvetejšega zakramenta, l. 1897. je v postni poslanici govoril o dogodku, ki nam najbolj živo predstavlja neizrekljivo ponižnost Sinu božjega, o genljivem umivanju nog apostolom; l. 1899. je izredno lepo pisal o sedmerih bolečinah deviške Matere božje Marije in l. 1901. je narisal v pastirskem listu največje zmagoslavje Jezusa Kristusa na zemlji, njegovo častljivo vstajenje. V letošnjem pastirskem listu (Cerkveni zaukaznik za Lavantinsko škofijo, 1911, str. 68—81) pa nam prevzvišeni pisatelj predločuje „tistega učenca Gospodovega, o katerem nam poroča apostol ljubezni prestrašne besede božjega Učenika: Nobeden med njimi se ni pogubil, kakor le sin pogubljenja“ (Jan. 17, 12) — nesrečnega Judeža Iškarijota. V prvem delu pastirskega pisma nam podaja prevzvišeni nadpastir plastično sliko nesrečnega apostola in dogodkov iz Jezusovega trpljenja, vkolikor so z Judežem v zvezi; v drugem delu pa razpravlja vzveličavne nauke, ki slede iz teh dogodkov. Zlasti se lepo razvidi tolažbe polna resnica, „da Bog ponuja tudi grešniku svojo milost, in če se grešnik pogubi, je to njegova lastna krivda in sramota.“ Dalje Judežovo ravnanje svari „pred obupom nad božjo milostjo, ki je greh zoper Svetega Duha in ki večinoma zabrani izpreobrnjenje.“ Pastirsko pismo prevzvišenega lavantiskega vladika se odlikuje, kakor druga njegova dela, po bogoslovni temeljitosti in po krasnem jeziku. — Prav poučno vsebino ima pastirski list prevz. knezonadškofa goriškega dr. Fr. Sedeja (Folium eccles. archidioec. Goritiensis, 1911, str. 21—34); v njem prevz. nadpastir z apostolsko gorečnostjo priporoča pogosto in vsakdanje sv. obhajilo. Poslanica ima štiri dele. V prvem delu prevz. pisatelj navaja odloke sv. Cerkve in posebej še odloke Pija X. o pogostnem in vsakdanjem sv. obhajilu in kaže, kako se je v goriški nadškofiji v smislu papeževih odlokov in spodbudeb začelo novo evharistično življenje in češčenje. V drugem delu razlaga milosti in sadove, ki jih prejemamo pri sv. obhajilu. V tretjem delu govori o vzrokih, zakaj sv. obhajilo ne obrodi vselej zaželjenega sadu, in v četrtem delu zavrača presodke in izgovore zoper pogostno sv. obhajilo. Končno prevzvišeni knezonadškof goreče vabi vse stanovce k pogostnemu sv. obhajilu in sklepa svoj pastirski list z lepimi besedami: „Ker pa smo eden kruh in eno telo mnogi (I. Kor. 10, 17), t. j. ker smo vsled sv. obhajila združeni ne samo med seboj kakor udje telesa, ampak tudi z duhovno našo glavo, ki je Kristus, upam in srčno želim, da bi po-

gostno sv. obhajilo združilo kristjane te nadškofije z vezjo Kristusove ljubezni na tem in na onem svetu, kjer ga ne bomo gledali več pod bornimi podobami ampak od obličja do obličja, kakoršen je.“ — Omeniti moramo še pastirski list, ki ga je izdal krški knezoškof dr. Baltazar Kaltner. Poslanica se zlasti peča z najbolj občutno potrebo katoliške Cerkve na Koroškem in ta je: pomanjkanje duhovnikov. Dobri duhovniki bi prišli iz dobrih krščanskih rodbin. Zato navaja prevz. knezoškof sredstva in pripomočke, da bi zavladal v rodbinah krščanski duh in čednostno življenje. — Po vsebini in po obliki so postni pastirski listi poučen kaŹipot pridigarjem. A. S.

B.

1. Dr. Joh. Ev. Belser, *Anleitung zur Verwertung der JakobsepiŹtel in der Predigt*. Vorträge gehalten aus Anla  des homiletischen Kurses in Ravensburg am 13., 14. und 15. Sept. 1910, 8° (VIII+104). Freiburg i. Br. Herdersche Verlagshandlung, 1911. Cena K 1:80, vez. K 2:40. — Da se stori korak naprej v cerkvenem govorništvu, se je na prvem dunajskem homileti nem tečaju zahtevalo predvsem dvoje: 1. vir za cerkvene govore naj bo v prvi vrsti sv. pismo, 2. govor bodi samostojen. Priznalo se je, da so duhovniki, ki so v dušnem pastirstvu, preobloženi z delom in jim je mnogo-krat v resnici nemogoče, sestavljati popolnoma samostojne govore na podlagi lastnega študija sv. pisma. Zato se je pri tej priliki sprožila misel, naj bi bogoslovni profesorji, zlasti bibli isti, pridno podpirali homileti no časopisje, ne sicer z dovršenimi, lepo zaokroženimi govori, temveč kot homileti ni eksegetje. V homileti nih časopisih naj bi razlagali odlomke sv. pisma z ozirom na njih homileti no uporabo. Duhovnikom, ki bi na podlagi te razlage sestavljali svoje govore, bi bilo prihranjenega mnogo časa, zraven pa bi z malenkostnim trudom izdelali res samostojne pridige. — Preden se je na dunajskem homileti nem tečaju izrekla ta misel, je izšla zgoraj omenjena knjiga prof. Belserja. Knjiga obsega predavanje, v razširjeni in izpopolnjeni obliki, ki ga je imel pisatelj na homileti nem tečaju v Ravensburgu l. 1910., v mesecu septembru. Pisana je docela v smislu zahtev in želja dunajskega homileti nega tečaja. Belser, sedaj morda prvi katoli ski ekseget v Nemčiji, si je izbral pismo Jakobovo, da pokaže homiletu bogato vsebino, ki se da izrabiti za času primerne cerkvene govore. Kar nudi knjiga, ni znanstvena eksegeza, temveč priprosta, kratka pa strokovnja ka razlaga posameznih odlomkov tega apostolskega pisma s posebnim ozirom na njih uporabo pri cerkvenem govoru. Pri vsakem odlomku so takoj dodane precej obširne osnove za govore na podlagi razloženega teksta. Seveda je Belser te osnove obogatil s premnogimi sorodnimi izreki iz evangelijev in drugih pisem Novega zakona. Knjižica ni obsežna, vendar je v nji nad 20 osnov, ki se dajo porabiti za jako lepe cerkvene govore. Samo par jih hočemo navesti: Naše življenje na svetu je prehodno potovanje v tuji deželi (4—8). Izvor in namen izku njav (15—17). Potreba dejanske vere (51—55). Mo  jezika v dobrem, v slabem. (60—68). Pomen molitve v našem življenju (101—104). — Kdor bo rabil knjigo, bo delal samostojneje, razmeram in potrebam svojega kraja primerne govore, stalo ga bo to malo časa, in kar je poglavitno: pridiga bo dobro oprta na tekst sv. pisma. Andr. Snoj.

2. C. Gutberlet, *Philosophisches Jahrbuch der Görres-Gesellschaft*, 1910. Kommissionsverlag der Fuldaer Actiendruckerei, Fulda. Zadnji letnik tega menda edinega filozofičnega lista nemških katoličanov ima historično-kritičen značaj. Večina razprav je iz zgodovine filozofije: tako razprava o Platonovem pojmovanju kreposti, večja razprava o neoplatonizmu in njegovem pomenu za staro in srednjeveško filozofijo, o neoplatonizmu v nemški sholastiki, o Davidu Humeju, pozitivizmu in nominalizmu, o verski filozofiji R. Euckena, in celo štiri razprave o Spickerjevem svetovnem nazoru. Le kakih pet razprav obravnava samostojna filozofična vprašanja: Gutberlet obravnava v dveh člankih otroško psihologijo in pedagogiko, potem je razprava o figurah silogizma, druga o pomenu matematičnih poizkusov (Conturata) za logiko, neki Thoene pa je objavil nov poizkus descendenčne teorije, ki je pa vsekakor ponesrečen. Za splošno rabo je list sedaj le bolj v literarnem oziru. Poleg tega, da prinaša v vsakem zvezku poročila in ocene o novih filozofičnih delih in pregled filozofičnih časopisov (tudi nekaterih francoskih in italijanskih), ima zadnji letnik v drugem zvezku celo revijo filozofičnih del iz l. 1908. Ta bibliografija, na 57. str., razdeljena v oddelke (I. splošno; II. logika in kritika; III. psihologija; IV. prirodna filozofija in antropologija; V. teodiceja; VI. metafizika in ontologija; VII. etika in socialne vede; VIII. religijska veda; IX. zgodovina filozofije) je ne le zanimiv pregled modernega filozofičnega dela, temuč obenem vsakemu, ki se bavi s filozofičnimi vprašanji, izvrstno pomagalo. Škoda le, da ni kratko zaznamenovano filozofsko stališče avtorjev. Seveda bi bilo to novo, težko delo, a bilo bi za orientacijo velikega pomena.

Dr. A. Ušeničnik.

3. *Die Jugend grosser Männer.* — Sonntagslesungen für Jünglinge von Dr. Konstantin Holl. Herder. Freiburg in B. Str. VIII+372. Cena M 2-20, vez. M 2-80.

Exempla trahunt. Predvsem za mladino velja to načelo. Ne da se tajiti, da je uprav premišljevanje življenja odličnih mož velikanskega pomena za vzgojo značaja, in vsakdo ve iz lastne izkušnje, da mu je bilo v mladih dneh berilo zanimivih životopisov velikih mož vedno prijetno berilo. V imenovani knjigi so življenjepisi 40 mož, ki se sicer ne ve veliko o njih življenju, n. pr.: sv. Alfonz Ligvori, Jan. Tschilderer, Eichendoff, Führich, Kazimir Sarbiewski, Ampère, Brentano, Alb. Stolz, Garcia Moreno, Janssen, v. Doss, p. Peter Roh, Seb. Brunner itd. Vsak življenjepis je izveček iz kakega večjega dela o dotičnem možu, kar nam jamči, da so podatki kolikormogoče zanesljivi. Opisana so le mladostna leta — splošni pomen dotične osebe je le nakratko orisan — to pa prav zato, ker je knjiga namenjena posebno mladeničem, zlasti dijakom. Toda z velikim zanimanjem jo bodo brali tudi tisti, ki imajo sami opraviti z mladino, posebno z dijaštvom; — mimogrede bodo ti tudi zase pobrali kako drobtinico.

Dr. Konstantin Holl je že dobro znan po svojih delih: Sturm und Steuer, (D. P. 1911, str. 223) kjer obravnava o sveti čistosti, in Wahn und Wahrheit, kjer obravnava o veri in neveri. Obe deli sta istotako namenjeni po resnici in čednosti hrepenečemu dijaku.

J. Kovač.